

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scala Jacob

Lindeborn, Jan

Antverpiæ, 1666

Caput III. De Ascensu & Descensu hebdomadario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

non tacebunt. Quæ Christi Ancilla es, hominum famulas imitare, eæ non modò per diem ignem nutriunt, sed & vesperi in foco custodiunt, quò de nocte, si opus fuerit, & manè ad construendum novum expeditiores sint: difficulter enim in foco frigido aut sine reliquiis ignis flamma excitatur: eas inquam imitare, ardeat in te totâ die ignis charitatis, nutriatur is meditatione, lectione, oratione: *Amorem enim Dei in homine ex gratia genitum lactat lectio, meditatio pascit, oratio confortat & illuminat,* ex Ab- *Ad FF.*
bate Clarevallensi. Sed & indormitura pia aliquot *de Monte*
puncta ex jam assignatis aut etiam iis, quæ de die de- *Dei.*
votionis calorem vel charitatis ardorem nutrierunt, in foco cordis tui depone, eaque expergiscens quasi è cineribus resuscita, hoc est cum Psalte in pace in *Psal. 4: 9.*
id ipsum dormire & requiescere.

CAPUT III.

De Ascensu & Descensu hebdomadario.

§. I.

De Patre Spirituali.

Sraëlitis, qui ex Ægyptiaca servitute educeret quique eos in promissæ terræ possessionem immitteret, Moysen datum à Deo Ducem & Consiliarium produnt sacræ Paginæ: is namque aperuit eis mare rubrum ut aquâ *Q5*
divisâ

divisâ sine ullo detrimento transfirent, contra Ama-
 lechitas oratione suâ victoriam obtinuit, à serpen-
 tibus læsis posuit serpentem æneum pro signo quem
 qui percussus aspiciebat sanabatur, famelicis procu-
 ravit Manna de Cœlo, sitibundis aquam eduxit de
 de petra, acceptam à Deo Legem promulgavit, ac
 denique in omnibus eos inter & Deum Advocatum
 se exhibuit & Mediatorem: quem populo Israeli-
 tico dedit Dominus, eum Animæ ad perfectionem
 properanti, eum cuique Virgini necessarium Sancti
 Patres & post eos statuunt Ascetici Scriptores: qui
 nempe eam è peccati & vitiorum tyrannide eximat,
 salutis impedimenta removeat, ad rebellium passio-
 num victoriam animet, animæ languoribus vulne-
 ribusque medeatur, frumentum electorum vinum-
 que germinans Virgines dispenset, verbo, è cuius
 ore Dei voluntatem ac beneplacitum intelligat, cu-
 jusque in omnibus quoad conscientiam auxilio &
 consilio utatur. Hunc enim ordinem vel in natura
 vel in gratia Deus ipse constituit, ut perfectioribus
 imperfectiora subjaceant: ex hac causarum inferiorum
 ac superiorum continuatione colligationeque
 admirabilis illa mundi totius harmonia & quasi con-
 centus existit: hac ipsâ membrorum mutuâ inter se
 se subjectione & ordine præcipua pene Christi cor-
 ris species ac pulchritudo continetur, pedes ut rectè
 gradientur oculorum nutum sequantur oportet: ita
 ad virtutem tendentium permagni interest, ut iis
 quos Dei Spiritus uberiori luce cumulavit regendos
 sese ac gubernandos committant. „ Quum, subie-
 rit in cor tuum cogitatio illa (Virgini præscribit „
 D. Athanasius) ut aliquid facias, ne temerè & „
 præ-

*L. de Vir-
gin.*

„præceps eò tendas, ne inimicus te illudat, sed omnia
 „cum iudicio majorum aggredere. „ Bonum est
 „obedire Majoribus, (Demetriadem monet S. Hie- *Epist. 8.*
 „ronymus) parere perfectis, & post regulas Scrip-
 „turarum vitæ suæ tramitem ab aliis discere, nec
 „præceptore uti pessimo, scil. præsumptione tuâ.
 „Summâ vigiliâ (Adolescentem instituens, qui
 „se totum Deo tradere cogitabat habet D. Basi- *Serm. 1.*
 „lius) acerrimaque in omnes partes animi circum- *de abdica-*
 „spectatione operam dato, ut aliquem tibi virum in- *tionem se-*
 „venias, quem in omnibus deinceps delectæ tibi *culi.*
 „vitæ studiis certissimum Ducem sequare: cujus
 idem ille Hierarcha ibidem dotes subnectit, quas
 ad numerum te *um* reducit B. Franciscus Sale- *Introd.*
 sius, ut scil. charitatæ, scientiæ ac prudentiæ plenus *P. 1. c. 4.*
 sit, additque periculosum esse ac metuendum quem
 trium istorum aliquid deficiat: quamvis enim uti- *L. De fre-*
 lis ductor videatur, nullum tamen habere satiùs mul- *quenti*
 tû est, quàm eum qui prudenter regere aut nesciat *Commu-*
 aut nolit, censet Arnaldus. *nione p. 1.*
c. 28.

• Moyses sit oportet ejusque Charitatem habeat;
 qui non sua emolumenta, sed Dei gloriam & subditi
 sibi populi quærebat: ejus audi cum Deo Deique
 cum eo colloquium populo Vitulum conflatilem ad-
 „orante: „Cerno quòd populus iste duræ cervicis
 „sit, ait ad eum Dominus, dimitte me ut irascatur fu-
 „ror meus contra eos, & deleam eos, *faciamque te Exod. 32:*
 „ingentem magnam. Cui Moyses: Cur Domine *9. §. seqq.*
 „irascitur furor tuus contra populum tuum? quem
 „eduxisti de terra Ægypti in fortitudine magna &
 „in manu robusta. Ne quæso dicant Ægyptii: cal-
 „lidè eduxit eos, ut interficeret in montibus, & de-
 leret

vers. 31.
 & 32.

leret è terra : quiescat ira tua , & esto placabilis sicut
 per nequitia populi tui. Aut dimitte eis hanc noxam,
 aut, si non facis, *dele me de Libro tuo, quem scripsisti.*
 An non Dei gloria est cordi : *ne dicam Egyptii &c.* ? nonne & salus populi delictum deprecanti ? nonne & in eo proprii commodi neglectus ? ei Dominus : *Faciam te in gentem magnam.*
 & ille Domino : *aut dimitte eis hanc noxam, aut, si non facis, dele me de Libro tuo quem scripsisti.* Talis
 necesse est, cui tutò animam suam Virgo committet, seu potius cui eam Virginum Sponsus concredat.
 non enim dictum Petro pasce agnos & oves meas, nisi cum triplici protestatione non amorem, sed amoris
 præ reliquis exuberantiam prodidisset : neque pastoralium officiorum functionem prius iniri voluit,
 quàm ministrorum omnium animis ipsam divitiarum amoris & Spiritus Sancti plenitudinem infudisset.
 primarius enim eorum officii scopus & primaria Christi mens oves suas eis demandantis est, ut eas
 sicut ipse amat, ament, ut ex amore eoque maximo & minimè vulgari pascerent, sicut ipse pascit,
 ideòque à D. Ambrosio Pastores Evangelici non solum curæ pastoralis Christi, sed etiam *Amoris*
ejus Vicarii fuere appellati. „ Unde, qui hoc animo
 (juxta D. Augustin.) pascunt oves Christi ut suas velint esse non Christi, se convincuntur amare non
 Christum, vel gloriandi vel dominandi vel acquirendi cupiditate, non obediendi & subveniendi & Deo placendi charitate : quorum proinde Sacerdotium ADULTERINUM vocat Gregorius Nazianzenus : verè adulterinum cum affectus, qui in solam Dei gloriam ferre deberet, gloriæ vanæ commisceatur.

Tract.
 123. in
 Joan.

Tom. 1.
 Orat. 32.

tur. Verè adulterinum, cùm amor qui solùm Dei principatum in & super Virgines respicere & promoverè deberet, cum dominandi libidine fornicetur. Verè denique Adulterinum, cùm Charitas quæ solùm Virginis profectum intendere deberet, facculum portans & peram, turpe lucrum amplexetur: tales Paranyphos non Sponsi Amicos sed Æmulos inscribit D. Bernardus. Alia intentio Pauli: „ Non „ quæro quæ vestra sunt, sed vos: nec enim debent „ filii parentibus thesaurizare, sed parentes filiis: ego „ autem libentissimè impendam & superimpendar „ ipse pro animabus vestris, licèt plus vos diligens „ minùs diligar. Testis est mihi Deus (idem ille Phi- „ lippensibus protestatur) quomodo cupiam omnes „ vos in visceribus Jesu Christi, & hoc oro ut chari- „ tas vestra magis ac magis abundet in scientia & in „ omni sensu ut probetis potiora, ut sitis sinceri & „ sine offensione in diem Christi repleti fructu justiti- „ tiæ per Jesum Christum in gloriam & laudem Dei. Eadem sit cujusque Directoris intentio cujus radix Charitas, *sans elle c'est un corps sans ame, une ame sans esprit, un esprit sans vie, un conducteur sans yeux, un feu sans chaleur, un flambeau sans lumiere*, ait in aureo suo Tractatu de Directore Camus Episcopus Belluacensis.

L. 3. de
Confid.
c. 5.
2. Cor. 12.
c. 1. v. 8,
9, 10, 11.

Le Dire-
cteur Spi-
rituel des
intresse
p. 1. c. 12.
Ecc. 45:6.

Charitati maritata fit Scientia, illâ ferveat cum Moyse, sed & hac cum eodem abundet, cui Dominus dedit coram præcepta & Legem vitæ & disciplinæ, docere Jacob Testamentum suum, & judicia sua Israël. Ideoque cum & doctrina perfectionis Christianæ non sit humanitùs adinventata, sed hausta divinitus, patet Superiorem esse quasi Dei discipulum & homi-

hominum Magistrum, qualis esse non poterit nisi
 lâ fuerit imbutus: què enim convenit ut lucem ten-
 bræ subministrant, atque ut cæcus aliis se ducere
 præbeat? Omnino qui animarum regendarum mu-
 nus suscipere velit, fidei doctrinæ notitiâ abunde
 refertus sit necesse est, & priusquam instruere alios
 aggrediatur, diu ac multum in seipso instituendæ
 erudiendoque laborarit. Ex studio simul ac pietate
 efflorescat & redundet ejusmodi eruditio oportet
 nec eâ, quæ contentionis usu comparatur, scientiâ
 contentus sit, sed excelsiorem illam asciscat, quæ

Sap. 10:
 10.

Scriptura *Scientia Sanctorum* appellatur, quam se-
 lus Dei Spiritus instillat, quam denique gemitis
 orationesque assiduas exprimunt atque impetrant.
 Quare triplex illi Scientia opus est, una quæ à Scho-
 la petitur, altera quæ ex perpetua Ecclesiæ Traditio-
 ne, tertia quæ ex fonte ipso hauritur per familiaris
 usum & consuetudinem, quâ cum Christo piæ
 religiosas mentes fervor pietatis & charitatis conglu-
 nat. Prima illum eorum disciplinæ, qui vulgò Do-
 ctores appellantur, Alumnum: altera Ecclesiæ Ca-
 tholicæ Discipulum, ut loquuntur Patres, tertio
 Auditorem efficit ipsius Christi, qui Pastorum
 Ecclesiæ Rectorum animas arcanis illustrationibus

Joan. 6:
 45.

quibus ut Evangelium loquitur, *docibiles Dei* fieri
 informat, divinarumque rerum notitiam mirâ & in-
 effabili inserit ratione, quam nemo novit nisi qui

p. 1. c. 29.

cipit: hæc totidem verbis ex præcitato Arnoldo
 „Hoc enim Adulterinorum & Asscriptitiorum Præ-
 sulum est, eoque munere, quod profitentur, indi-

Orat. 21.

gnorum (inquit Gregorius Nazianzenus) qui
 cum nihil prius ad Sacerdotium attulerint, Disci-

„cipuli simul Magistrique pietatis creantur, aliosque
 „ante purgant quam ipsi purgati fuerint. Heri Sacri-
 „legi hodie Sacerdotes heri profani hodie Sacrorum
 „Antistites, veteres vitio, pietate rudes & recentes :
 „quales aliqui Parochos SÆCULARES omnes cri-
 „minantur, solis Regularibus notitiam regiminis asse-
 „rentes : quasi, ut olim Spiritus Domini à Saul in Da-
 „vid, idem ille ab illis legitimis Filiarum spiritualium
 „Patribus & à Christo constitutis Ducibus in hosce
 „transmigraverit, & quod in natura quandoque con-
 „tingit, Patribus suis filii amplius sapiant : „Labor &
 „latebræ & voluntaria paupertas, (scribit Abbas *Epist. 42.*
 „Mellifluus) hæc sunt Monachorum insignia, hæc
 „vitam solent nobilitare monasticam : vestri autem
 „oculi omne sublime vident, vestri pedes omne fo-
 „rum circumeunt, *vestræ linguæ in omnibus audiu-*
 „*tur consiliis*, vestræ manus omne alienum diripiunt
 „patrimonium. Hæc acerbius S. Abbas, cum jam
 „sat sibi sapientes aliquos cerneret, quorum discipli-
 „næ subfuerant hætenus, ab Ordinariis suorum
 „obedientia se subducere seu potius subduxisse.

Scientiæ denique fœderetur Prudentia, quæ eam
 & charitatem moderetur, estque *appetendarum & vi-* *S. Aug.*
tandarum rerum scientia : diu revera Spiritus Sancti *L. 1. de*
 discipulus fuerit oportet, qui se aliorum Doctorem *lib. arbit.*
 ac Magistrum exhibere paret : diu in abdito atque in *c. 18.*
 solitudine consulendus Deus, antequam in publi-
 cum prodeas & responsa edas quæ oraculorum vice
 habeantur. Triplicem hanc dotem complectitur D.
 Basilius & explicat, dum ejusmodi Ducem requi- *Supra.*
 rendum statuit, „qui rectum iter ad Deum volenti-
 „bus pergere sciat commonstrare, qui ornatus virtuti-
 bus

bus sit, cujus universæ totius ipsius vitæ actiones, testimonio sint charitatem in eo erga Deum inesse, qui divinarum Literarum scientiam habeat, virum, integrum nec ulli distractioni indulgentem, ab avaritia abhorrentem, minimè libentur gerendis se negotiis admiscentem, quietum, amantem Deum, egentium studiosum, minimè iracundum, injuriarum immemorem, naturâ propensum ad eos docendos qui ad ipsum accedunt, quem gloria inanis non inflat, superbia non extollat, adulatio non frangat, severum atque constantem, cui denique nihil sit præstantius honore Dei.

Ratio omnium est evidens, nam cùm Animam Deum ducere debeat, certè scopus ejus Deus sit, viam norit eamque ipsemet comitetur oportet, alibi Dux non futurus, sed Seducator.

Tu itaque Virgo quæ non maritum sed coelestem Agni sequelam cogitas, non nuptias sed mysticam nostram Scalam, si detur tibi optio, qualem descripsimus, felix cujus directioni te subdas, neque Religiosum Parocho sed Parochum tuum Religioso præferas, cùm illi Animarum cura ex institutione divina competat, quam hic ex emendicato privilegio assumit. Vel si optio non detur, tam tu quàm Virgines reliquæ ei acquiescant, quem divina Providentia & Superiorum Judicium vobis proficiunt, non renovetur à vobis, quod in sui temporis Virginibus culpat D. Chrysostomus: „Eas quidem divina Lex (inquit) ab hoc ministerio remotas esse voluit, illæ vi factâ intrò irrumpunt, quæ, quandoquidem per se nihil ipsæ possunt, per alios omnia factitant, ac tantum sibi vendicant potestatem, ut quo-

ut, quoscunque illæ Episcopos velint, & adlegent
 & summoveant. Fitque tandem per eas, ut, quod
 est in veteri proverbio, sursum ac deorsum
 sese habeant res, ac Principes suos subditi ipsi re-
 gant: atque utinam id tantum viri factitarent, non
 etiam eæ, quibus ne docere quidem permissum est:
 sed quid dico docere! certè ne in Ecclesia quidem
 fari illis B. Paulus permisit. Si iis dotibus, quas re-
 censuimus, ornatum nanciscantur, est quod sibi
 gratulentur, *Amicus enim fidelis protectio for-* Eccl. 6:14.
tis, medicamentum vitæ & immortalitatis, qui au- vs. 16.
tem invenit illum, invenit thesaurum: & qui vs. 14.
metuunt Dominum invenient illum. vs. 16. Nota: qui me-
 tuunt Dominum, invenient illum. Pastorum quip-
 pe ignorantia meritis congruit sæpe subjectorum,
 (eleganter observat S. Gregorius) qui, quamvis Past. cu-
 lumen scientiæ suâ culpâ exigente non habeant, ra p. 1.
 districto tamen Dei iudicio agitur, ut per eorum c. 1.
 ignorantiam hi etiam, qui sequuntur, offen-
 dant.

§. II.

*Qualiter erga Patrem Spiritualem se ha-
 beat Filia devota.*

Am de hoc instruet trina conditio, quam subne-
 cto: &

PRIMÒ quidem agat cum eo SINCERE quem
 namque, à quo ad vitam spiritualem enutriatur in
 Patrem selegit, ei suas candidè aperiat necessitates,
 R. pandat

pandat defectus, hisce subsidium postulet, instructionem petat, quò suis imperfectionibus exuatur in virtutibus proficiat & accrescat: qualis filia ad parentem in rebus corporalibus, idem in iis, quæ animam concernunt, erga Patrem Spiritualem Virginis fit animus. Coram eo nihil dissimulet, nihil abscondat: non pudeat suas ei pandere imperfectiones à quibus exonerari suspirat: non timeat correptiones, quæ & ipsa suas negligentias & excessus deplorat & castigat, si esse Virgo vera, id est, sancta corpore & spiritu affectat. Quem in ducem selegit ad cœlestem Jerusalem, ab eo per quas semitas tendat sciscitetur: ubi deviaverit, suum ei insinuet errorem, quò in viam rectam reducat: ei sua manifestet exercitia, affectus, intentiones, &c. Quò sciat ipsa ane adhuc dum hæreat in regia via: cui serium bñ

106: v.4. non exerrare cum iis, de quibus Psalmus: *Erraverunt in solitudine in inaquoso, viam civitatis habitaculi non invenerunt.* Quæq; ibit de virtute in virtutem usque videatur Deus Deorum in Zion, ei hæc metho-

Prov. 3:7. dus sequenda: *Ne sis sapiens apud te ipsum, mone-*

Rom. 12: Spiritus S.: & Apostolus: *nolite esse prudentes apud*

16. *vosmetipsos.* Nam *va qui sapientes estis in oculis vestris & coram vobismetipsis prudentes.* Etenim proprium iudicium malus est Consiliarius, à quo promittuntur de pessima consilia. Sileo ego, ut, qui in hac materia facundus est & fœcundus, loquatur D. Basilus.

Si igitur, (is inquit,) Dei munere talem quempiam Virum (qualem ex eo s. superiori dedimus) invenis, Magistrum bonorum operum, hoc apud te constanter teneto, ut nihil omnino quicquam præter illius sententiam facias: quicquid enim eo in-

Serm. 1.
de Abdicat. rerum.

sciente

„sciente facis, id furtum ac sacrilegium est, tibi que
 „exitium non autem utilitatem ullam apportat, esto
 „tu id bonum iudices: nam si bonum est, qui ita
 „clam fit ac non in aperto? mentem tuam tute di-
 „ligenter exquire quæ falsâ quadam specie boni
 „compilare te studet, atque ex eo nimirum, quòd
 „cum utilitate aliquando non ejus præceptis obtem-
 „peres, iter tibi ad res pessimas gerendas munit. Hæc
 „sanctus Cappadox. Cujus veritas subinde emicuit
 „in Virginibus ex hoc uno capite ad nuptias etiam ad
 „hæreses apostatis: ei namque Deus suam gratiam
 „subtrahit, quæ, cum habere possit, & habeat Magi-
 „strum ducemque animæ, eo tamen neglecto pro-
 „priae opinionis ceu præceptoris ductum sequitur.
 „Unde Giezi lepra? nonne quia Elisæo dissimula-
 „bat ubi fuerat, quid egerat? dixit Elisæus: unde ve-
 „nis Giezi? qui respondit: non ivit servus tuus quo-
 „quam. At ille ait: nonne cor meum in præsentem
 „erat quando reversus est homo de curru suo in oc-
 „cursum tui? nunc igitur accepisti argentum, & ac-
 „cepisti vestes, ut emas oliveta & vineas & oves &
 „boves & servos & ancillas. Sed & Lepra Naaman
 „adhærebit tibi & semini tuo usque in sempiter-
 „num, & egressus est ab eo leprosus quasi nix. Un-
 „de Ananiæ & Saphiræ mors subitanea? nonne quia
 „cum D. Petro candidè non agebant? *non es mentitus* vs. 4.
 „*hominibus sed Deo*, illi oggerit Apostolus, qui *cecidit* vs. 5.
 „*& exspiravit*. Et quare hæc supplicia? nonne ut
 „pateat, quantopere Deo exosa sit omnis duplicitas,
 „*Væ duplici corde*. Eam tu fuge: si vitia tua verè *Eccl. 2:14*
 „oderis, si ames verè Deum & virtutes, candidè & sin-
 „cerè agas cum eo, qui ea in te extirpare, has inferere

Apud
Aug.
Epist. 142
c. 21.

teque ad eum regiâ viâ perducere collaborat: „Nihil unquam in te fictum sit, nihil omnino fucatum, (præscribitur Demetriadi Virgini) conscientiam tuam, quæ certè Deo semper patet, in multitudine versari puta: nunquam aliud corde, aliud animo prætendas: quicquid pudet dicere pudeat etiâ cogitare.

SECUNDÒ ei se OBEDIENTEM præbeat, quod namque Christianos omnes revera Virgines vel
Heb. 13 : maximè concernit: „Obedite Præpositis vestris & subjacete eis: ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant & non gementes, hoc enim non expedit vobis. *Obedite Præpositis vestris* omittendo quæ illi prohibuerint & quæ suaserint vel præceperint exequendo. *Et subjacete eis*, sine murmure aut rebellionè acquiescendo eorum judiciis & consiliis. Scitis qui

Num. 14.

Ibid. 16.

Ibid. 21.

1 Cor. 10:

10.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

Mat. 4:5.

cesserit Israelitis de suo Moyse querulis vel eidem obstreperis: aliâs à terra promissionis excluduntur omnes, modò eos vivos terra absorbet, aliquando in eosdem irruunt igniti serpentes. *Neque murmuraveritis* hinc deducit Apostolus. *sicut quidam eorum murmuraverunt & perierunt ab exterminatore.* Scitis à quo delatus & positus fuerit Dominus super *pinnaculum Templi*, à Diabolo scil. qui Prælati suis non obediunt vices Dei gerentibus (observat stella in Lucam) supra pinnam sunt, non sub Deo: sed sicut nullus locus excelsus est tutus, sic tu, qui contra Deum cervice erectâ insurgis timere debes osium inferni. *Quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere.* Sauli Samuel exponit. *Subjacete ergo eis*, id est, vestrum eorum iudicio, vestram eorum voluntati subijcite,

jicite, est namque *obedientia* juxta Climacum *volun-* Gradu 4.
de Obed.
tatis sepulchrum. Ipsi enim *per vigilant, quasi rationem*
pro animabus vestris reddituri, ideoque quæ illi im-
 probarint vel approbarint, ea ut profectui vestro no-
 civa repellite vel ut proficua recipite: proculdubio,
 si & ipsi animas suas salvas velint, non urgebunt ni-
 si quod saluti vestræ proficiat, vel impediunt, nisi
 quod eidem officiat. *Ut cum gaudio hoc faciant &*
non gementes. Quid? nonne julto cordis dolori ma-
 teriam sufficit ea cogitatio, quòd, qui jam in coope-
 ratores se vobis offerunt & exhibent ad perfectio-
 nem ac salutem, vos iterum parturientes, cum Apo- Gal. 4:19
 stolo *donec formetur Christus*, Christi scil. vita & glo-
 ria, *in vobis*, in supremo judicii die, si immorigeræ, si
 obstreperæ fueritis, Accusatorum partes agere debe-
 bunt fortè ad damnationem. „Rogamus autem vos
 „fratres, (obtestatur Apostolus,) ut noveritis eos qui 1 Theff. 5:
12, & 13.
 „laborant inter vos, & præsumunt vobis in Domino,
 „& monent vos, ut habeatis illos abundantius in
 „charitate propter opus illorum, pacem habete cum
 „eis, *animas vestras castificantes in obedientia cha-*
ritatis verùm lubet hîc iterum audire D. Basilium 1 Pet. 1:12
 breviter complexum quicquid ampliùs hîc dici po-
 terat: „Ac si talem quempiam nactus fueris, (is in- Supra.
 „quit) tum verò voluntatem tuam omnem exspuito
 „ac foras projicito, atque ubi hoc feceris dede te illi
 „ut sincerissimum veluti vas quoddam existas, què,
 „quæ in te fundantur virtutes, ad laudem Dei glo-
 „riamque ab omni vitio castas conserves: etenim
 „si eorum quibus antea detenebare animi vitiorum
 „residuum in te aliquid esse patiè, eaque quæ in
 „te infusa fuerint coacuerint, haud dubiè velut vas

contemptissimum foras projicere. Hoc est, quod alterum nobis est cum oppugnatore salutis nostræ, Dæmone certamen, ut enim Præceptorum bonorum bona sunt etiam præcepta, ita quoque malorum etiam mala: ubi enim videt adversarius noster hic improbus persuadere se nobis non potuisse ut in mundi confusione perditioneque maneremus, in eo jam omni conatu contendit ut nobis persuadeat ne nos vitæ demus perfectiori, neve ei nos Viro committamus qui nostra omnia peccata nobis ante oculos statuat corrigatque: sed ut alicui nos credamus & gloriæ nimio plus avido, & propria vitia a similitudine quadam lenitatis erga familiares suos specie commendanti, ut hoc modo innumerabilibus nos denuo pravis animi libidinibus contra primum animi nostri propositum veluti vinculis irretiat. Quod si te Viro credideris virtutibus multis instructo sine dubio omnium, quæ in ipso bona fuerint, hæres remanebis, & æquè apud Deum & apud homines beatissimus judicaberis. Si verò quod cum corpore tuo agere mitiùs volueris (audite hæc de nimio Superiorum vestrorum rigore querulæ, vel de uno ad alium ea de causa volaticæ & transultoriæ) Magistrum tibi aliquem quæsieris tecum se ad vitia tua demittentem, vel, ut veriùs dicam tecum unà in eandem perniciem corruentem, frustra mundanis rebus nuntium remittendi laborem suscepisti, qui vitæ te pravis libidinibus obnoxie mancipaveris, & cæcum tibi Ducem assciveris, cujus ductum secuto in foveam tibi sit procidendum, cæcus enim si cæco ducatum præstet ambo in foveam cadunt.

Hæc

Hæc sanctus Antistes ad Adolescentem quidem sed
 quæ & Virgines erudiant, ideoque habet hoc in hac
 materia Illustrissimus noster Rovenius, „ tollantur *Instit. L. 1*
 „ è medio ista duo, pertinacia in non obediendo & *c. 6.*
 „ fallacia erroneorum Magistrorum, nihil ulterius pe-
 „ riculi manebit in orbe terrarum: si omnes Magi-
 „ stri benè docerent, & omnes discipuli benè obedi-
 „ rent, nonne reformatus esset mundus? Tu itaque
 Virgo, quæ cogitas non sensum, non voluntatem
 tuam, sed quæ Domini sunt; quæ veram animæ
 corporisque tui sanctitatem intendis, tuo sis dire-
 ctori obediens, *obediens enim loquetur victoriam: au-* *Proverb.*
 di & sequere auream illam Kempæi Sententiam: *21: 28.*
 „ Multi sunt sub obedientia magis ex necessitate, *Imit. 9:*
 „ quàm ex charitate & illi pœnam habent & leviter *n. 1.*
 „ murmurant, nec libertatem mentis acquirent nisi
 „ ex toto corde propter Deum se subjiciant: curre
 „ hîc vel ibi, non invenies quietem nisi in humili sub-
 „ jectioe sub Prælati regimine: imaginatio loco-
 „ rum & mutatio multos fefellit. Munit enim pa-
 „ rum locus, (addit is alibi) si deest spiritus fervoris, *3. Imit.*
 „ nec diu stabit pax illa quæsita forinsecus si vacat à *27. n. 3.*
 „ vero fundamento status cordis, hoc est, nisi ste-
 „ teris in me, permutare te potes sed non meliorare:
 „ nam occasione ortâ & acceptâ invenies quod fu-
 „ gisti & ampliùs. Neq; sis ei per tuam inobedientiam
 aut oneri aut ad singultum: *Hoc enim non expedit vo-*
bis. Non enim sic plantavimus & rigavimus hortum
Dominicum in vobis, in hoc casu instat Præsul Hyp-
ponensis, ut metamus spinas istas ex vobis. *Epist. 109*

TERTIÒ denique agat cum eo CAUTÈ &
 CASTÈ, quò & ipse collimabit si crebriores acces-

fus evitet, si importunas confabulationes præscin-
 dat, ubiq; gustanda est cum mulieribus non continuanda
 De Singu- da præsentia, sed quasi transeunter fœminis exhibenda
 lar. cleric. est accessio, ex S. Cypriano: proter vitatis enim jam
 cœpta sunt repræsentari semper in medium, & perditio-
 nis meditatio est frequentativum inter mulieres celebra-
 re processum. Si non ambiat vel foveat, sed salutari
 metamorphosi affectum ejus in Deum transferat cum
 Joann. 3: illo, cujus vox erat: *Illum oportet crescere, me autem*
 30. *minui.* Affectus namque ex familiaritate conceptus
 De vera in carnalem facillimè degenerat: cùm enim fœmina,
 Virgin. ut scitè observat D. Basilius, masculi segmentum ac
 pars quædam sit, *stimulum cuique parti flagrantem-
 que cupidinem mutuae conjunctionis natura inseruit,*
 quam proritat familiarior congressus. *Quomodo qui
 ignem tetigerit,* inquit S. Hieronymus, *statim aduri-*
 L. 1. ad- *tur, ita viri tactus & fœminæ sentit naturam suam, &*
 versus *diversitatem sexus intelligit.* Tu itaque Virgo ama
 Iovinian. *Directorem tuum, sed discernatur serenitas dilectionis,*
 c. 4. *ut verbis D. Augustini loquar, à caligine libidinis.*
 Confess. *Ama eum sed non eum, at Sponsum tuum in eo
 L. 2. c. 2. ama eum, ut, qui te ad eum deducat, Sponsi tui Mi-*
nistrum. „ Diligere oportet eos, qui ad Sponsum
 Supra. *invitant, (ad cautelam præscribit D. Basilius) sed,*
ita diligere, ut charitas ipsa ordinata non confusa
sit, ne fortè Sponsi famulos, dum jugiter illis aures
admovet de Sponso verba facientibus, perinde ac
Sponsum quandoque diligens, quantum in se est,
unà & Sponsi dignitatem tollat, & ministros ejus,
dum eos pari cum Domino dignatur honore, inju-
riis ac probris afficiat. Jam enim quædam minùs
cautæ minùsque prudentes non æquè Sponsum ac
 Mini-

» Ministros, sed ipsos amplius perversâ charitate im-
» piè, dum non advertunt, dilexerunt, ac Sponsi jam
» cui se desponderant penitus oblitæ famulorum ejus
» Sponsæ totæ factæ sunt, imò nec Servorum ejus
» Sponsæ sed alienorum fœdissimæ uxores evasere:
» Sponsus enim noster carnalem nullum ministrum
» habere cognoscitur, sed omnes spiritu viventes....
» Puram, non ullius affectionis labe (allegato dile-
» ctionis Proximi exemplo) inquinatam oportet es-
» se charitatem, nec decet nomen falsæ charitatis in-
» sequendo veræ dilectionis dignitatem ac meritum
» tollere: quamdiu enim charitatis ad Sponsum
» tuæ gratiâ diligere deprehenderis fratres, & ad eum
» & ad illos integra servasti charitatis jura, ubi verò
» eos non Sponsi gratiâ, sed propter seipsos diligere
» ex consuetudine ceperis; dilectio tua & erga il-
» lum corrupta prorsus efficitur, falsamque non ve-
» ram habes germanamque charitatem, sancta enim
» charitas carnis non tangitur vitiis: est autem Spon-
» sa Domini non irrationalis, ut præ consuetudine
» carnis dignitatem suam atque honestatem demittat
» ad corpora, sed sanè rationalis totaque plena sa-
» pientiâ: prudenter itaque seipsam pro merito sin-
» gulis, quod est sui juris, impertiens librat, ac mi-
» nistros quidem Sponsi rationabiliter illius gratiâ
» honorat, ipsum verò non istorum causâ, quoniam
» sibi de illo verba faciunt, sed propter seipsum ar-
» dentiùs diligit. Sed &, si quis illius amator est,
» hunc pro affectu ad illum eximio socium existimat;
» qui verò illum amare negligit, eum, si blandiatur,
» non jam intuetur ut proprium, sed ex ipsis maximè
» blanditiis suspectum habet quod Sponsi negligens,

R §

cui

cui ipsa pro viribus vacat, simulato Sponsi famu-
latu illicit eam, dumque illi, ut Sponso placeat,
opem ferre videtur ad se amorem ejus jugi famili-
rique colloquio transferre nititur, ac sub ministri
nomine & habitu horrendo sacrilegio Christi
Sponsæ adulter efficitur. Hinc denique plurima
blando charitatis nomine paulatim ex ea consuetu-
dine ad carnis delapsæ vitia meretrices, adultera,
nec solum fœdere à Sponsi cœlestis, verum & à legi-
timo mortalium thoro alienæ prorsus deprehensa
sunt. Sed hæc sufficient.

Tu itaque Virgo sequere paternam Superi-
tui directionem: memineris Filii prodigi cum
domo & ex oculis solliciti sui parentis se subduxisset
non est quod meliora tibi pollicearis. Inimica pro-
priae opinionis propriaeque voluntatis amplexus
osa, obedientem ei te præbeas non necessitate
quod taxat noster Rovenius, sed *obedientiâ chari-
tis*, quam commendat Apostolus Petrus. Omne
familiaritatem cum eo declines, neque ægrè fer-
(*Sanctus enim amor*, ex D. Hieronymo Epist. ad
versus Vigilant. *impatientiam non habet*) si & ipse
à conviviiis tuis, excursibus, colloquiis &c. alienu-
præbeat ad exemplum ejus, de quo Discipuli mor-
bantur, *quia cum muliere loquebatur*, quique in-
cabat eis: *Expedi vobis ut ego vadam*. Suspecta
enim hæc conversatio, de qua fusè Seraphicus Bo-
ventura: „Caveant ergò & omni custodiâ servent
suum (instat D. Hieronymus) ne per sanitatem
dilectionis morbus charitatis introëat, & per amo-
rem sanctum fiat non sancta dilectio, quæ illos
pertrahat ad gehennam. Manus enim quantum-
cud

Reipub.
Christ.
L. 1. c. 43.
n. 1.

Foan. 4:
27.

Foan. 16.
v. 7.

De Profe-
ctu Relig.
L. 2. c. 27.
in c. 2. ad
Titum.

cunq; albæ sint si carbones contrectant ab illis coinquinantur, & quantumvis viridia sint ligna si multo tempore sunt in igne, aliquando tandem inflamman-
 tur. Pudeat revera eâ D. Hieronymi sententiâ nota-
 „ri, quam suæ ad Rusticum Epistolæ inferuit: „Vi- *Epist. 4.*
 „deas nonnullos... à mulieribus non posse discede-
 „re, sub eodem manere tecto, simul inire convivia,
 „ancillas juvenes habere in ministerio, & præter vo-
 „cabulum nuptiarum omnia esse matrimonii. Si piæ in-
 „structionis causam prætendas, idem ille subsannat te: *Epist. 12.*

*Magister egregius contemnit Viros, despicit Fratres,
 & in unius mulierculæ secretâ eruditione desudat.*

§. III.

De Regula.

Cum Templum Hierosolymis exstrueret Salo-
 mon totam fabricam *ad regulam* factam referunt *3 Reg. 6.*
 sacri Annales. Virgo quæ in animæ suæ Solyma con- *35.*
 struet Templum spirituale, in quo commoretur Do-
 minus, ubi divinam Legem asservet, ubi resonet pia-
 rum aspirationum Cantica, ubi voluntatis suæ holo-
 caustum & bonorum operum Sacrificia jugiter im-
 molet, cujus Ædituum & Antistitem Pudicitiam
 „Tertullianus statuit, quæ nihi immundum nec *De Cultu*
 „prophanum inferri sinat, ne Deusille, qui inhabi- *Fœm nar*
 tat, inquinatam sedem offensus derelinquat. Ea
 Salomonem imitetur: Regulam, quæ actiones suas
 dirigat, habeat necesse est: hanc ei, qui ex D. Am- *L. 3. de*
 brofio Virgines honore provocat, magisterio docet, in- *Vrg.*
 vitat exemplo. Præscripsit Apostolus: *Mulier in- 1 Cor. 7:34*
 nupta

nupta & Virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu. Hæc norma magni illius Legislatoris, cujus Regula Superioris tui non additamentum sed interpretem agit. Hæc Virginum gloria præ Religiosis omnibus, Status sui Initiatorem ipsum Dei Filium immediatè agnoscere: *Satis est ista nobilitas*

L. de In-
stit. Virg.
6. 17.

Familie Virginali, inquit D. Ambrosius: ab Aposto-
lo Leges & Constitutiones suas accepisse: *Mulier in-*

pta & Virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta cor-
pore & spiritu: habent hîc, quis finis Status Virginalis
quo is amplectendus, animæ scil. & corporis sancti-
tas, id est interior & exterior, unde D. Ambrosio:

L. 5. Epist.
31.

Non est Virginitas quæ pretio emitur, non virtutis stu-
dio possidetur. Habent hîc ad quæ exercitia constrin-
gantur, ea scil. quæ animum Deo affigant, quæque
eam sanctitatem proferant & foveant, *Virgo cogitat*
quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu: ea
verò illis determinant Superioris sui Statuta. Cessent
itaque eorum calumniæ, qui Virginum Institutum
& Regulam **Willehes Ordre en Sinnehes Me-**
gel convitiantur, & ut eæ evanescant efficias tu Vir-
go sollicitâ Regulæ tuæ & accuratâ observantiâ.
Sanctum Virginum propositum & cœlestis Ange-

Epist. 7.
ad Deme-
triad.

lorumque Familie gloriam, (scribit D. Hier.) qua-
rumdam non benè se agentium nomen infamat: nonnullæ separata & absque arbitris quærunt ho-
spitia ut vivant licentiùs, utantur balneis, *faciant quod volunt*, & devitant conscientias plurimarum.
Earum numero ne te accenseas. „ Væ Virgini, „

L. de Vir-
ginit.

quæ non subest Regulæ, (comminatur magnus
Athanasius) est enim tanquam navis gubernatore
destituta: rupto siquidem cacumine mali jactatur,
à flu-

„ à fluctibus horsum illorum , quum ducem non
 „ habeat, donec offendat in scopulos & statim pereat:
 „ ita est omnis Virgo quæ non habet quem vereatur.
 „ Contra beata est Virgo quæ sub Regula est : est
 „ enim tanquam vitis fœcunda in horto ad quam
 „ veniens cultor ejus palmites ipsius putat, illamque,
 „ & irrigat , & putridas herbas circumcirca evellit :
 „ illa autem nacta Operarium fructum suum reddit
 „ pretiosum in tempore oportuno. Quo quid vis
 „ amplius pro Obedientia quam superiori §. commen-
 „ davi ? & pro Regulæ observantiâ quam hîc urgeo,
 „ quæ veluti in speculo tibi exhibeat quicquid officii
 „ tui , quisque sit sensus & voluntas tui Directoris, cui
 „ submissionem debes humilem ac promptam.

Affectas itaque indissolubilem cum Deo copulam?
 perfectam animæ ac corporis sanctitatem ? Regulæ
 tuæ Statuta serves & sequaris : habet enim quælibet
 Ars præcepta & Regulas suas, eas habet Grammatica,
 Rhetorica , Dialectica , &c. quas sequatur oportet,
 qui eam ediscere, quique in ea perfici anhelat : habet
 etiam eadem Status Virginalis, revera Ars quædam
 excellentissima, quæ doceat unionem cum Deo Vir-
 ginum Sponso, virtutumque Exercitia, è quibus re-
 sultet vera animæ sanctitas ; vis in ea perfici ? hanc
 desideras ? alliga te Regulæ tuæ : non eam hîc inter-
 fero quia omnium manibus teri suppono.

Sed quia nulla tam generalis, quin exceptionem
 patiatur, eandem & hæc admittet, idque triplici in
 casu, quem P. Hermannus Busenbaum in suo inter c. 16. §. 10.
 Spinus Lilio recenset.

PRIMUS est, si id requirat bonum Proximi :
 „ Pro nulla re mundi, & pro nullius hominis dile-
 ctione

L. 1. Imit. c. 15. n. 1. Etione aliquod malum est faciendum, (scribit Kem-
 pæus) sed pro utilitate tamen indigentis opus bo-
 num liberè quandoque intermittendum est, aut
 etiam pro meliori mutandum: hoc enim factò opus
 bonum non destruitur, sed in melius commutatur.
 „Si aliquid eorum, quæ tibi decerno, contingat
 omittere, (Fremiotæ Filix suæ spirituali suggestor
 Sanctus Gebennensis Antistes) ne propterea in
 scrupulum incidas: cæterùm oportet omnia te ex
 amore facere & nihil vi: plùs amanda est obedientia
 quàm timenda inobedientia. Volo te spiritum
 habere libertatis, non illius quæ obedientiam ex-
 cludit, libertas enim carnis ea est, sed illius quæ
 vim, scrupulum & negotiositatem proscribit: cum
 aliqua sese offeret justitiæ & charitatis occasio, ut
 exercitia tua intermittas, volo id obedientiæ spe-
 ciem esse & defectum hunc ab amore suppleri. Vo-
 lo omnia absque operositate, & cum lenitatis man-
 suetudinisque Spiritu operè.

*Carolus
 Salesius
 in vita
 ejus L. 6.
 pag. 270.*

SECUNDUS est, si propria necessitas ut infir-
 mitas vel inevitabile impedimentum id exigat, quod
 est si occuperis in lavandis lineis, in mundanda sup-
 plectili, in purganda domo, &c.

TERTIUS denique est, si parentibus vel dome-
 sticis Superioribus debita Obedientia reluctetur,
 aut Directoris tui Licentia & Consensus dispenset.

*L. 1. de
 Imit. c. 19
 n. 3.*

Aliàs si ex contemptu vel acediâ Regulam tuam
 transgrediaris aut negligas pessimè feceris: „Si pie-
 tatis causâ aut fraternæ utilitatis proposito quando-
 que consuetum omittitur Exercitium (habet Kem-
 pensis) facilè postea poterit recuperari: si autem
 tœdio animi aut negligentia facilliter relinquitur,
 satis

„fatis culpabile est & nocivum sentietur: conemur
 „quantum possumus adhuc leviter deficiemus in
 „multis. Horologium, ut bonum sit, nonquam
 quiescat à motu, sonet suo tempore & horâ: tur-
 batum est & delirat? jam usum non habet nec sine
 molestia sibi restituitur: instar Horologii est Virgo,
 quæ à divino servitio nonquam cesset, quæ suum Deo
 affectum & amorem perpetuò prodat: at ritè pro-
 gredietur? singula suo tempore & horâ fiant juxta
 Regulæ præscriptum. Aliàs cessat à motu in Deum,
 & hæret absque eo quod depressa animi pondera per
 nova quotidie motiva denuo erigantur? Ab ordina-
 ria revolutione aberrat per neglectum Exercitiorum,
 quæ Regula eo tempore præscribit & requirit? Deo
 invisus est & noxius tibi hic error.

§. IV.

De Confessione.

DUM Tabernaculum erigeret Moyses, præscri- *Exod. 30:*
 bit ei Dominus faciendum, quod & factum, La- *18.*
 brum æneum ponendumque inter Tabernaculum
 „ Testimonii & Altare: „, & missâ, (inquiens) aquâ *vs. 19.*
 „ lavabunt in ea Aaron & filii ejus manus suas ac pe- *vs. 20.*
 „ des, quando ingressuri sunt tabernaculum testi-
 „ monii, & quando accessuri sunt ad altare, ut offe-
 „ rant in eo thymiana, ne fortè moriantur, in cujus
 locum ædificato jam Templo mare fusile substituit Sa- *3 Reg. 7.*
 lomon: in quo, quod melioris hujus ædificii Archite-
 ctus Dei filius in Ecclesia sua erexit, Sacramentum Pœ- *Vide Ri-*
 nitentiæ figuratum Doctores statuunt, in quo Fide- *beram de*
 les *Templo I.*
2. c. 17.

Apo. 1:6. les, omnes mystici Sacerdotes, cum punctiois aq
operum & affectuum sordes eluant, & imprimis Vi
Serm. 2 in gines, ut sic ex Melliflui Burgundionis consilio, quod
Virg. nat. minus habet imperfectio conversationis, suppleat humi-
Domini. litas confessionis. Nolo contritionis motiva fugge-
rere, confessionis qualitates docere, satisfactionis ne-
cessitatem urgere, cum id abundè egerim aliàs: ne
tamen sine instructione, ubi ea vel maxime indiget
hic Virgo deseratur, trinam subministro.

PRIMA est, ne à solo suo Superiore dependeat
eique soli inordinato affectu sit agglutinata: nolo
suadere, ut eo relicto de uno divagetur ad alium, illud
namque perniciosum esset consilium, cum diversitas
clavium feræ sit corruptela, nec nisi nauclerum
unicum navis gubernaculum admittat: Scio etiam
utiliorem Infirmo Medicum ordinarium, cui experientia
constet Infirmi complexio & ægritudo, quam si eo neglecto
peregrinum quærat, unde & rorò videris optatam in eis
sanitatem, qui hinc sunt Individua vaga. At illud volo,
dum is haberi non potest quia absens aut impeditus: vel si
stationem mutet aut per mortem subtrahatur, ut tum
ejus utatur operâ qui vices Ordinarii supplet, velin
ejus locum surrogatur: plures hinc difficiles sunt easque
retrahunt ab exomologesi constantia malè constans: admitterent
alienum conscientia arbitrum, pœne impossibilis aut certè
summè molesta est hæc variatio, idcirco que malunt
Confessionem ad tempus differre etiam sacra Communionem
carere. Nonne hæc stupenda & culpabilis affectus
immoderantia, seu potius stupida ignorantia, quæ
Dominum propter ministrum negligat? quid namque in
Confessarii persona attenden-

dendum, nonne quod Dei vices agat, cui *is dedit mi-* 2 Cor. 5:
nisterium reconciliationis, qui in omnibus idem est: 18.
 Loquatur Præful Hipponensis, quem *Ecclesiæ Lin-* Hom. 23.
guam inscribit D. Bernardus: „ daturus erat homini- Serm. de
 „ bus Spiritum Sanctum, & ab ipso Spiritu Sancto fi- S. Stepha-
 „ delibus suis dimitti peccata volebat, non meritis ho- no.
 „ minum volebat intelligi dimitti peccatum: nam
 „ quid es homo nisi æger sanandus? vis mihi esse
 „ Medicus? mecum quære medicum. Nam ut hoc
 „ evidentiùs ostenderet Dominus, à Spiritu Sancto
 „ quem donavit fidelibus suis dimitti peccata,
 „ non meritis hominum, quodam loco sic ait
 „ resurgens à mortuis: Accipite Spiritum San- Joan. 20:
 „ ctum & continuò subjecit: si cui dimiseritis 22.
 „ peccata dimittuntur ei, hoc est, Spiritus dimittit vs. 23.
 „ non vos, Spiritus autem Deus est non vos; Deus
 „ ergo dimittit & non vos. Sin autem foveat vel ur-
 „ geat hanc singularitatem Superior, quod à pluribus
 „ fieri testis & censor est Illustrissimus noster Rove- Reip.
 „ nius, ibi res non est integra, neque is Virginis profe- Christ. L.
 „ ctum sed bonum proprium intendit, cujus fortè ali- 1. c. 43.
 „ quod detrimentum subiret, si ea alterius operâ ute- n. 2.
 „ retur: culpabilis hæc Zelotypia quæ Virgini negat
 „ quod Sanctimonialibus præsentem etiam directore
 „ subinde concedendum præcipit Tridentinum, eis
 „ præter ordinarium Confessorem, verba sunt Concilii, Sess. 25. de
 „ alius extraordinarius ab Episcopo & aliis Superioribus Reg. &
 „ bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones Mon. c. 10
 „ audire debeat, eâ tamen cautione addit Mantelius De Regi-
 „ quam & ego pro Virginibus requiro: „ Ut ne Ab- mine Mo-
 „ salomo dissensionum & rebellionis adversus op- nial. pag.
 „ timum patrem auctori similes se insinuent, qui o- 108.

S leum

Curæ Pa-
stor. p. 2.
c. 8.

Tract. 12.
in Joan.

1 Cor. 3.

Tract. 2.
in Epist.
Joan.

In Vita
pag. 269.

leum igni affundant, tententque & venentur obsequiis, ut ille, corda filiarum Sion: quos gravatur censurâ perstringit D. Gregorius: „hostis, inquietus, est Redemptoris qui per recta opera, quæ facit, ejus vice ab Ecclesia (cujus ex D. Cypriano illustrior portio Virgines) amari concupiscit; quia adulterinæ cogitationis est reus, si placere pueri Sponsæ oculis appetit, per quem Sponsus donum transmissit. „ Væ illis (ait S. August.) qui oderunt unitatē Ecclesiæ, & partes sibi faciunt in hominibus: audiant illum, qui volebat eos facere unū in uno: ad unum audiant illum dicentem: nolite vos facere multos, ego plantavi, Apollo rigavit, sed Deus incrementum dedit: sed neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dedit Deus. Illi dicebant ego sum Pauli, ego Apollo, ego Cephæ. Et ille: divisus est Christus? in uno estote, unum estote, unus estote. Ecce volumus esse tuos dicebant Paulo. Et ille: nolo fitis Pauli, sed ejus estote cujus est vobiscum Paulus. Repellit ab amore suo, habet idem alibi, ut Christus ametur, & dicit: numquid Paulus pro vobis crucifixus est, aut in nomine Pauli baptizati estis? quid dicit? nolite mei fitis sed mecū fitis mecum estote, omnes illius sumus qui pro nobis mortuus, qui pro nobis crucifixus est. Qui Spiritus si ageret omnes nulla reverentia libi affectus immoderantia aut radicaret aut fovetur: egit is B. Salesiū cum diceret Fremiotæ suæ: *gnis profectò agor motibus ad directionem & curam tui, scito tamen, O filia, si à Deo acciperem velle seculum ad id applicare muneris, deponerem hanc libertatem sine curam, & te indifferenter in illius traderem manus*

Tu itaque Virgo incurristi offensam apud tuum ^{2 Cor. 5:}
 Dilectum? ad Confessarium tuum propera, in quo 19.
 is *posuit verbum reconciliationis*: colligationes pecca-
 ti colligasti tibi imprudens? eum accede, cui eas da-
 ta potestas dissolvendi: is quidem præferatur, quo-
 cum tibi familiarior secundum interiorem hominem
 notitia; si haberi possit: sin verò absit, eum adhibe,
 qui absentis locum supplet: sin autem avocetur aliò
 vel ad felicem æternitatem abierit, succedat: & in
 curam tui ejus successor: Eliam sequatur Elisæus,
 cum Moyse vitâ simul & officio esset defunctus, ac
 Josue jus successionis obtinisset, ei se submittebant
 omnes Israëlitæ: „responderunt ad Josue, atque dixe-
 „runt: omnia quæ præcepisti nobis faciemus, & ^{Josue 1:}
 „quocumque miseris ibimus: sicut obedivimus in ^{16, 17, 18}
 „cunctis Moyse ita obediemus & tibi: qui contra-
 „dixerit ori tuo, & non obedierit cunctis sermoni-
 „bus, quos præceperis ei, moriatur. Abeat quis-
 quis abire vult aut debet *Dominus in æternum per-* ^{Psal. 9: 8.}
manet, qui in Ministro solus considerari & agnos-
 ci debet.

SECUNDA est, ne Confessionale Tribunal exi-
 stimet Cathedram Concionatoriam aut Sedem Con-
 fabulatoriam: Scio aliquas querulas quòd sine allo-
 quo longiori dimittantur, neque ad votum diutiùs
 detineantur, at malè: nam cum in Tribunali Pœni-
 tentiæ Sacerdos non agat partes Examinatoris neque
 Accusatoris, quas agere debet ipse Pœnitens, sed
 Præsidis & Judicis, quæ omnia fusè tradit Triden- ^{sess. 14:}
 tinum, certè ubi is post diligens sui scrutinium de- ^{c. 5. §. 8.}
 licta sua manifestarit, non est quod agat Confessarius
 nisi quod remissionis sententiam pro potestate cla-
 vium

viuum pronuntiet, & pro qualitate criminum & penitentis facultate salutare & convenientes satisfactiones injungat, quæ non sint tantum ex Concilii præscripto ad novæ vitæ custodiam & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem: hæc est Ecclesiæ de Pœnitentia doctrina. Velle autem alienos immiscere discursus nonne id erit sedem Confessionalem in Confabulatoriam commutare? & urgentias instructiones eandem Concionatoriam facere? Quas proinde loco sup. cit. reprehendit Illustriss. Ro-

Num. 1. venius: Ad quid ergo Conciones pro Virginibus Instructiones in Precibus si cujusque Confessionem nova debeat subsequi Prædicatio? Nolo tamen omnino informationem reprobare, scio namq; eam sæpius utilem imò & necessariam, eumque, qui judicem agnoscit etiam esse Medicum qui cum Samaritano vinum consolationis oleumque consolationis & instructionis animæ vulneribus infundat: sed superfluum solummodo à sede Confessionali extorrem urgeo & prescribo.

TERTIA denique est, ne per sacerdotalem Absolutionem vitiosos habitus opinetur tolli: is quorundam sensus est etiam Vitia per Pœnitentiæ Sacramentum aboleri, ideoque suos quotidie lapsus per Confessionem enarrarent, dummodo iis audiendis Director vacare vellet. At error est & Sacramenti absolutio, cum illud, licet fructus, id est, peccata excutiat non tamen vitiorum arborem & radicem excindat aliud ad hoc necessarium antidotum ipsa experientia teste: quæ iracunda, garrula, inobediens, cerebrosa, &c. Confiteatur semel, iterum, imò decies & amplius.

ampliùs, non ideo fiet mansueta, amans silentii, morigera, &c. Sed manebit, qualis erat, iracunda, loquacula, immorigera: remittuntur quidem peccata iracundiæ, garrulitatis, inobedienciæ, sed eorum fons non exsiccat, neque radix, id est, vitium ipsum extirpatur: propriæ experientiæ magisterium id te docet: non cedunt ad verba Confessionis vitia inveterata: Habitus enim, ut Philosophia docet, non instantaneè sed per actus vel habitus contrarios, aut etiam omnimodam cessationem ab actibus expelluntur: à vitiis tuis, quæ te ad peccata sollicitant & inducunt, vis expediri? ea in te vis extinguere? ne obedias eorum tyrannidi neve iussa exequaris, oppone actus & virtutes contrarias, superbiæ humilitatem, iracundiæ mansuetudinem, inobedienciæ obedientiam, garrulitati modestiam, &c. Unica hæc via est, quâ te ab iis expedias ac liberam præstes. „ Satis delicatè se palpat, (scribit Mel-
 „ leus D. Bernardi calamus) qui vult sine labore
 „ magno studioque continuo vel vitia superare vel
 „ virtutes acquirere: anima autem mole carnis pres-
 „ sa, sicut difficilè ad virtutes surgit, ita facilè in vitia
 „ cadit, quia ista in imo sunt, illæ verò in summa arce
 „ consistunt. „ Suscipiendum est bellum contra vitia,
 „ & gerendum acriter ne ad damnabilia peccata per-
 „ ducatur, (instat S. Aug.) & si quidem victoriarum non-
 „ dum consuetudine roborata sunt facilius vincun-
 „ tur & cedunt: si autem vincere & imperare con-
 „ sueverunt, laboriosâ difficultate superantur, neque
 „ enim id fit veraciter atque sinceriter, nisi veræ de-
 „ lectatione justitiæ. *Suscipiendum est bellum contra
 vitia & gerendum acriter, bellum irreconcilia-
 S 3 bile,*

L. de Or-
dine Vitæ.

L. 21. de
Civ. Dei.
c. 16.

Psal. 88:
20.

Rom. 7:
24. & 25.

Ad Fra-
tres de
Monte
Dei.

L. ad
Martyres.
Matt. 26:
41.

c. 5. v. 3.

L. de Vir-
ginib.

bile, odium exitiale, nihil iis indulgendum: auxili-
rem tibi manum Dominus offert qui dixit: *posui ad-*
jutorium in potente: eadem namque gratia, quæ pec-
cata profligat, etiam contra eorumdem infestationes
te armat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de cor-*
pore hujus. mortis? inter medios conflictus quidam
ingemiscebat, at animum suppeditabat & vires. *gra-*
tia Dei per Jesum Christum Dominum nostrum, non
te deserit qui te vult sanctam corpore & spiritu.

Tu itaque Virgo, quoties ad sacram Confessionem
accedis, non modò defectus tuos deplora, sed & in-
eorum scaturigines earumdemque excidium cum
voluntate tua conspira: non sit nudum & perpetuum
invalidum propositum: *Omnis enim vitii fructus*
siccatur rivus, si fons non fuerit obturatus, ait S. Bern.
ideoque operi manum adhibe: sentis naturæ luctum
vel dolorem? memineris illius sententiæ quam habet
Tertullianus: „ Virtus duritiâ exstruitur, mollitiâ
verò destruitur: scimus ex dominico præcepto
quòd caro infirma sit, spiritus promptus: non er-
go nobis blandiamur, quia Dominus consensit car-
nem infirmam esse: propterea enim prædixit spiri-
tum promptum, ut ostenderet quid cui debeat et
se subjectum: scil. ut caro serviat spiritui, infirmior
fortiori, ut ab eo etiam ipsam fortitudinem assu-
mat. „ Quo allegat illud ex Canticis S. Ambrosius
Exploiarvi me tunica mea, quomodo induar illa? la-
pedes meos quomodo inquinabo illos? „ (Vide, inquit)
Anima Deo devota quid dicat: sic se actus corpo-
ris & terrenos exuit mores, ut nesciat quomodo,
etiamsi velit, rursus possit induere: quomodo in-
duam illam? hoc est quâ verecundiâ, quo pudore,
quâ

„ quâ postremò memoriâ? consuetudo enim boni
 „ usum pravitatis veteris amisit. Lavi pedes meos,
 „ quomodo inquinabo eos? non dicit: quomodo
 „ iterum lavabo eos, sed quomodo iterum inquina-
 „ bo illos? quasi oblita maculæ veteris, oblita con-
 „ tagii: admonet igitur in ministerio corporali
 „ quemadmodum spirituale debeamus actuum no-
 „ strorum diluere vestigium. Itaque pedes cum se-
 „ mel laveris æterni fontis irriguo, & mysterii mun-
 „ daveris sacramento, cave iterum corporeæ cupidi-
 „ tatis illuviem, ne lutulenti actus fordibus inqui-
 „ nentur. „ Nemo itaque à peccato tanquam redi-
 „ turus abscedat, nec se hujusmodi quasi societatis
 „ pacto cum iniquitate constringat, ut eam confite-
 „ ri magis quàm cavere delectet: instat S. Augustin. *L. de Vir-*
gin. c. 49.

Pia te ad hoc necessitas compellit, etenim *Virgo co-*
gitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu:
 Conficit hanc sanctitatem Acedia, loquacitas, super-
 bia, iracundia, invidia, &c.? non certè, aliàs (quod
 L. I. adversus Jovin. c. 2. habet Hieronymus) *Virgi-*
nes quoque Vestæ & Junonis Univiræ in Sanctarum
possent ordine numerari; sed hæc veram sanctitatem
vitiant, & ut præsens fætor unguenti suavitatem inficit
& obscurat, ita vitium quoque virtutis adoptionem
interfcindit, habet Gregorius Presbyter. Verùm eam
parturit amor perfectionis, quæ vitia omnia subigat
& exanimet, quæ virtutum semina plantet ac fuc-
rescentia foveat: hoc studium, hoc Virginis sit ex-
ercitium: Cogitat, circa hoc versari & occupari de-
bent ejus cogitationes, affectus & desideria: &, ut sit
sancta, sive quò veram animæ sanctitatem adipisca-
tur, eò omnia ejusdem opera debent collimare: ut sit

L. de vera *sancta*, nam (ut ait D. Basilius) Virginum Sponsa
Virgin. imprimis odit fucatam Virginitatis speciem & habet
L. de ve- tum, quam Ostentitiam inscribit Tertullianus :
land. Virg. Quicumque enim sunt Christi, inquit Apostolus,
Gal. 5:24. quanto magis quæ Christi sunt Sponsæ, carnes
 suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis, ut
 prædominantes, si odio salutari necdum extin-
L. de Vir- xerint, qua de causa D. Chrysofomo : Radix &
ginit. c. 80 Fructus Virginitatis vita crucifixa est, nam tam
 gloriosius mens ad superiora promovetur, quanto de-
L. de Ope- ligentius ab inferioribus, juxta D. Augustinum,
re Monach. concupiscentia cohibetur. „ Si mei non fuerint,
Pf. 18:14 dominati (profitetur Regius Psaltes) tunc imma-
 culatus ero & emundabor à delicto maximo : &
 erunt ut complacent eloquia oris mei, & medita-
 tio cordis mei in conspectu tuo semper. Irritat ad
Hom. 8. hanc Vitiorum profligationem Eusebius Emisensis
 Monachos sententiâ gravi, sed quæ & Virgines in-
 tet ac provocet : „ Interdiximus nobis diversas seculi
 voluptates, varios deliciarum sapes, in quibus
 erat aliquid jucunditatis atque dulcedinis, & nunc
 abstinere non possumus à superbia, ab ira, ab in-
 vidia venenatis passionibus, in quibus nihil est nisi
 quicquid amaritudinis atque rancoris est ... in ab-
 dicanda seculi jucunditate tam magna promissimus,
 & nunc maledicere, obrectare, moveri contra vilia,
 insuper & in hominē irasci & scandalizari, hæc vin-
 cere impossibile ac supra humanam putam⁹ esse vir-
 tutem : sed quòd nunc in minoribus cedimus, per
 vitia nostra ipsi nos non accusamus : docemus enim,
 quod, quicquid hîc agimus non impossibilitatis,
 est sed teporis : ideoque respiciamus ad fidem illam
 fervo-

„fervoremque quo cepimus, & ad ornandum con-
 „versationis nostræ usum saltem de primordiis no-
 „stris sumamus exemplum. Si periculosum est non
 „quotidie aliquid addidisse, quantò periculosius est
 „etiam ab initiis recessisse!

Ne ergo ab aliena manu Vitiorum tuorum inter-
 necionem præstoleris, sed eam tu ipsa admoveas, &
 tanquam subsidiarios milites in corde tuo Virtutes
 conscribas, ac contra ea in campum producas. Fui-
 sti hactenus imbellis? vel nunc animos concipe, con-
 stet non sine fructu te usam Pœnitentiæ Sacramento,
 quodque divinæ gratiæ adjutorio, quâ te ibidem in-
 struit gratiarum Autor, intendas cooperari. Vul-
 neraris subinde? Prosterneris quandoque? nil nocet
 neque propterea animum despondeas: non enim qui
 vulneratur aut sternitur, sed qui hosti cedit, is vincit-
 tur. „Certa tanquam bonus miles (nomine Ago-
 „nohetes nostri monet Kempæus) & si interdum ^{3. Imit.}
 „ex fragilitate corruis, resume vires fortiores priori- ^{6. n. 5.}
 „bus fidens de ampliori gratia mea. Verùm haud
 multum proficis? non, quomodo olim Saulis & Jo-
 nathæ, prosperantur & tui conflictus? de quo in eo-
 rum obitu David: *A sanguine interfectorum, ab adi- ^{2. Reg. 1:}
 pe fortium, sagitta Jonathæ nunquam rediit retror- ^{22.}
 sum, & gladius Saul non est reversus inanis.* Non is
 te beat successus? non est quòd desperes victoriam,
 neque pusillanimitate victa animum abjicias, sed sit
 ad solatium tuum illud præcitati Kempæi: „Qui- ^{L. 1. de}
 „dam à magnis tentationibus custodiuntur, & in ^{Imit. c. 13}
 „parvis quotidianis sæpè vincuntur, ut humiliati ^{n. 8.}
 „nunquam de seipsis in magnis confidant, qui in
 „tam modicis infirmantur. *Verùm nos ignoremus pœ-*

Epist. 7.
ad Deme-
triad.

nitentiam, concludo & moneo cum D. Hieronymo
ne facile peccemus, in gravioribus scilicet : nam venia-
lia non necessaria, sed libera Confessionis sacramenta-
lis materia sunt, quæ quamquam rectè & utiliter,,
citraque omnem præsumptionem in Confessione,,
dicantur, taceri tamen citra culpam multisque aliis,,

Sess. 14.
c. 5.

Serm. 41.
de Sanct.
& alibi.

Hieron.
supra.

remediis expiari posse, docet Tridentinum : qualia
ex calculo S. Augustini sunt opera misericordiæ &
charitatis, jejunia, preces, venia delicti inimico con-
cessa, &c. *Illa*, scil. *Pœnitentia, quasi secunda post*
navfragium miseris tabula sit, in Virgine integra servat
tur navis : aliud est quærere quod perdidideris, aliud pos
sidere quod nunquam amiseris.

S. V.

De Sacra Communione.

Gen. 24.
53.

Rebeccæ Isaaco in Sponsam delectæ per Abrahæ
Servum varia collata munera referunt sacræ Pa-
ginæ : *is prolati vasis argenteis & aureis ac vestibus,*
dedit ea Rebeccæ pro munere, habet facer Textus. Vir-
gini à se in Sponsam suam assumptæ Christus Domi-
nus Sponsus liberalior, præter Xenia alia, seipsum in
sacra Eucharistia Sacerdotum manibus donat, do-
num revera omnium, sive quæ in cœlo sunt, sive
quæ in terra, maximum. Nolo hîc audias incredu-
los Capharnaitas modernorum Novatorum protopa-
rentes, neque attendas ad eorum blasphemias, cum
eodem titulo ac jure rejicere liceat Christum crucifi-
xum, quem prædicatum (licet is sit Dei virtus Dei-
que sapientia) Judæis tamen scandalum, Gentibus
autem

autem stultitiam attestatur Apostolus: Sed, cui pa- 1 Cor. 1:
 naceum suum Deum jam olim exprobravit Aver- 23. & 24
 roës Philosophus Gentilis, cum totâ orthodoxâ Ec- in 12. Me-
 clesiâ captivato in obsequium fidei intellectu ac de taphys.
 pollicitationibus ejus & datis minimè dubia sub spe-
 ciebus eucharisticis Sponsi tui præsentiam agnosce,
 idèd venientis ad te.

Tum, ut tibi salutari mutatione te convertat in se,
 id est, tuum amorem, tuum affectum, tua deside-
 ria, tuas intentiones inflectat & traducat ad se: ejus
 namque vox est: *Sicut misit me vivens Pater, & ego* Joan. 6:
vivo propter Patrem, & qui manducat me & ipse vi- 58.
vet propter me. Felices sanè, quæ hunc fructum ex
 ejus adventu decerpunt! quarum corda & affectus
 amicissimâ violentiâ sibi diripit pius Jesus! invitat
 te, ut venias ad se: *Venite ad me omnes, qui laboratis*
& onerati estis, & ego reficiam vos: sed quia tergi-
 versaris, ipse moræ impatiens venit ad te, ut confor-
 tet & sanet te, ut ignem divini sui amoris accendat in
 te: *Ignis à facie ejus exarsit,* inquit Psalter, *carbones* Psal. 17:9
succensi sunt ab eo. Hæc adventus ejus emolumenta
 sunt, dummodò tibi is gratus sit atque acceptus:
 ideòque (quæ eum complexu suo continet) Eucha-
 ristix sumptio *Communio* nuncupatur, quod in ea il-
 lam fumenti suas virtutes liberali beneficiâ com-
 municet. Verbo, venit ad te, ut ferat suppetias,
 quod per Apostolum suum exigit à te quò sis sancta
 corpore & spiritu, & ut suam tibi imaginem imprima-
 t: *Ditissima illa natura* (ait S. August.) *summa* Tract. 26
nobis largita est munera, Sacramentum videlicet amo- in Joan-
ris, pacis, charitatis, ac divina nobiscum unionis. nem. Eia
 vel nunc tandem desiderium profectus & perfectio-
 nis

nist tuæ, quod habet tui amantissimus Jesus, intelligi
& cum eodem concipe, non sit toties frustraneus ejus
ad te adventus neque recedat amplius re infectâ, non
ejus sed tuum est damnum. Probro caret nec vno
vertitur in seculo, licet differantur procorum vota,
hæc ludibria amoris incitamenta & incrementa sunt:
at amantissimi Jesu desideria nequaquam tardanda,
nunquam negligenda vel rejicienda ejus postulata
hæc moræ charitatis venena sunt. Dum itaque venit

Gen. 2: 7. ad te, & spiraculum vitæ suæ, ut olim Deus in homi-
nem è limo terræ formatum, inspirat in te, seu po-

Joan. 14.
v. 6. tius se, qui ipsa *Vita* est, tibi copulat ac unit, ne sis
lâ terræ glebâ insensibilior, at fias in animam vive-

Psal. 118:
175. *Vivet anima mea & laudabit te, & judicia tua ad-
vabunt me. Et ipse vivet propter me:* Vitâ sanè in-
gnus est, quisquis à Jesu & Jesu ipso, corporis scilicet
ejus eduliis & sanguinis ambrosiâ, enutritus & susten-
tatus non vixerit suo Nutricio ejusque solius mini-
sterio. *Et ipse vivet propter me:* hæc intentio, hæc
est ejus absoluta voluntas. At progrediamur & ag-
nosce ejusdem in Eucharistia præsentiam venientis
ad te.

Tum, quod in hunc locum reservavimus, ut & ipse
præfens, quam integram in te & illibatam unice de-
siderat, in propugnanda servandâque Virginitate
auxiliarem tibi manum præbeat, pravæ cogitatio-
nes peccati illices, si irruant, expellendo, vel exclu-
dendo ne incidant: Jupiter, quem D. Cyprianus
non cœlestis Regni sed vitiorum Principem inscribit,
aurei imbris fertur suscepisse formam, ut intra Virgi-
nis Danaës cubiculum admissus illi pudicitiam eripe-
ret:

ret: Castissimus autem Jesus panis speciem sumit, ut intra pectus tuum exceptus te puritatis ac sanctitatis suae participem efficiat. Quae de causa summum continentiae praesidium in S. Communione eamque contra impudicitiae venena praesentissimum alexipharmacum statuunt Ascetices Magistri ex Zachariae va- c. 9. v. 17.

ticinio qui divinissimum hoc Sacramentum *Frumen-*
tum Electorum, & *Vinum*, non in quo ex Apo-
 stolo est luxuria, sed *germinans Virgines* intitulat, cu- L. 1. de
 jus ebrietas (ex D. Ambrosio) *pudicitiae custos est*. Ex Cain c. 5.
 quo capite statuit Tridentinum: „ Attendant dili- Sess. 25. de
 „ genter Episcopi & caeteri Superiores Monasterio- Regul. &
 „ rum Sanctimonialium, ut in Constitutionibus ea- Monial.
 „ rum admoneantur Sanctimoniales, ut saltem semel c. 10.
 „ singulis mensibus confessionem peccatorum faciant
 „ & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se
 „ salutare praesidio muniant ad omnes oppugnatio-
 „ nes daemones fortiter superandas. Quod, licet Mo-
 nialibus praescriptum quibuscum nihil nobis nego-
 tii, prodit tamen, quo aequè indigent Virgines no-
 strae, de Eucharistiae praesidio ad continentiae tuta-
 men universae Ecclesiae sensum: ad cuius frequentio-
 rem usum Sanctos Patres idcirco Virgines non ex-
 hortatos suspicor (altum enim de eo apud illos silen-
 tium) quod ex consuetudine Ecclesiae suo adhuc tem-
 pore Fidelibus omnibus esset quotidianus, adeoque
 actum agerent. Contemplare hinc sollicitam Dilecti
 tui curam flagrantissimae charitatis argumentum:
 viscera dilectionis & misericordiae plenissima: quod
 te sibi integram reservet, carnis suspiria & desideria
 retundat, libidinis ardorem extenuet, virginitatis
 ac puritatis amorem ingeneret & foveat, ecce virgi-
 neam

- neam suam carnem de virgine conceptam, de virgine natam, & à virgine lacte virgineo enutritam tu in nutrimentum concedit, ejusque qualitates, ut corpus corpori, in te transfundere connititur, etenim
- 1 Cor. 6: secundum Apostolum *unus* cum eo *spiritus est*
17. *qui Domino adheret*: Ante Arcam Domini corru
1 Reg. 5:3 Dagon & sistitur exsiccaturque Jordanis. Magda
Josue 3: lena nota in civitate peccatrix ubi familiaritatem
16. *ipse cum Virgineo Jesu, & hic apud eum frequenter*
diverteret & illa eum in domum suam exciperet,
ipsa hospita ille conviva, non tantum charitatis ser-
vorem, sed & extincto diabolico incendio (qua phisica
libidinem honorat D. Chrysoft.) continentiae nitore
Hom. 62. *assumpsit, neque enim ante immaculati Agni prefe-*
in Gen. *tiam immundus fornicationis spiritus stare potuit*
- Luc. 15: Filius adolescentior prolapsus est totus etiam usque
13. *ad amplexus meretriceos, cum non jam amplius per*
terno pane reficeretur: eo pane sustentetur, in
præsidio muniatur oportet, quæ ad carnem defici-
re non vult: casti amoris brachiis in hoc puritate
fonte Puritatem ipsam amplectetur, mutua sit unio
Ad divortium sollicitaris? eadem, quæ ex Ambro-
Serm. 90. *sio D. Agnetis, sit & tua responsio: discede à me*
fomes peccati . . . discede à me, quia jam ab alio
amatore præventa sum, qui longè te nobilior &
genere & dignitate: non ergo potero ad con-
tumeliam prioris amatoris vel aspicere alium, &
illum derelinquere cum quo sum charitate
devincta: quem cum amavero casta sum, cum te
tigero munda sum, cum accepero Virgo sum. Non
Serm. de te decipiant promissa vel inescant munera,
S. Agnetis. *quia Christi amor, ex D. Maximo, pecuniarum non*
habet

habet pretium: Ideoque ea licet careant blanditiis, tibi semper suspecta sint, „ oblata sub specie pietatis „ virorum munuscula, (instat præcitus Taurinensis „ Antistes) totâ intentione respuite, & quasi rabidi *supra* „ canis morsus omni cum gaudio recusate: à quo „ non receperis quò timeas Deum, non accipias quò „ diligas mundum. Accipe Virgo sed quod amori „ æterno proficiat: quotiescunque ab homine con- „ secuta fueris censum, accipe ut te Christi cognoscas Sponsam, ei devincta es nec jam ultra aliis vendibilis aut venalis: quo intuitu donaria omnia, litterulas blandas & nugas alias expertissimus simul ac sanctissimus Virginum Moderator Hieronymus à sancto Amore proscribit: qui tibi munificus, is verè maleficus est aut esse vult: sufficiat tibi cum Anna Tobix conjugæ paupertas tua, si, ut illi *Tob. 5:25* filio suo, tibi liceat frui suavissimo dulcissimi Jesu commercio eumque solum divitias tuas computa, *nihil tibi opus est*, Uxori suæ præscribit Tertullianus, *L. 1. si Domino, appareas, imò omnia habes si habeas Dominum, cujus omnia cœlestia recogita & terrena despicias.* Nihil sufficit, cui is non sufficit. Neque ad aliorum fallaces lenocinationes, sed ad hujus solummodo castissimos affatus ac salutaria consilia attendas, frustra cœteroquin suscipis pudicitix præsidem ac præconem, si aliunde intromittas & patiaris impudicas suggestiones.

P A R S I.

De Necessaria prævia dispositione ad sacram Communionem.

Cum apud Sunamitidem frequenter diverteret
 ejusque panes reficeretur propheta Elisæus, dixit
 4 Reg. 4: ea ad Virum suum: Animadverto, quod vir Dei san-
 9, & 10. ctus est iste, qui transit per nos frequenter: faciamus
 ergo ei coenaculum parvum, & ponamus ei in
 eo lectulum & mensam & sellam & candelabrum,
 ut, cum venerit ad nos, maneat ibi: Vilis quidem &
 exiguus apparatus, attamen huic Prophetæ gratissimus:
 quo &, si in hospitio cordis tui ei simile præparaveris,
 Christus Jesus non advena apud te, ut ipse se apud
 illam, sed Dominus benignissimus & Spiritus tuus prædilectus,
 per sacram Communionem frequentissimè apud te
 divertens non ut reficiatur te, sed sine tuis impensis &
 onere atque sua carne suoque sanguine reficiat te,
 contentissimus erit. Dum autem dico, eum per sacram
 Communionem divertere apud te suppono evidentè, non te
 per peccatum incurrisse ejus offensam aut ex ejusdem gratia
 excidisse: tales namque is, qui prohibuit Sanctum dari
 canibus aut margaritas mitti ante porcos, designatur:
 cum Magdalena eæ non ad osculum profiliant (osculum
 cæteroquin non amicitiae sed Judææ) at poenitentiae
 lachrymis offusæ pedibus ejus obvolvuntur: cum
 Publicano indignas se arbitrentur quæ vel oculos in
 cælum levare audeant, nedum cælorum Regem hospitio
 excipere: pectus assiduò percutiant non idoneum
 existiment, ut sedem Christo præbeat denique

denique satis superque habeant si Deum exorare liceat, ut eis propitius sit, non tantum sibi arrogent, ut ad maxima illius beneficia confestim aspirent, à quibus proinde corpori Christi & sanguini vim inferri & juxta præmonitionem Apostoli properatæ Communionis venena sumi ad D. Cyprianum scribit Clerus *Epist. 30.* Romanus. Vivant vitâ charitatis, quæ (ideo sic dictum) *vitæ panem* accipient: careat pectus illud criminum sordibus quod pretiosissimi corporis & sanguinis Christi erit gazophylacium. At frustra hîc sim fusior cùm non ad Adulteras, ut spero, sed Christi Sponsas nobis sit sermo.

Tu itaque, quæ una ex eis es, quas præsentia suæ majestate honorat & visitat amabilis Jesus, Sunamitidem æmulare & primo quidem Cœnaculum para, ubi suâ is gaudeat libertate, Cœnaculum scil. cordis tui, ab immodica & noxia sollicitudine illud evacuando omnemque curarum & cogitationum secularium strepitum excludendo: exulent & cessent illæ pro hoc tempore, sit ibidem spiritualis solitudo. Querit tale & amat, quid namq; causæ fuit quòd in primo suo in mundum ingressu ei apud Bethleemitas in diversorio locus non esset? *Non erat ei locus in diversorio*, habet Evangelium. Cur exinanitus Rex *Luc. 2: 7.* gloriæ pro palatio suo vile tugurium elegit? sanè non secessit in ruinofum illud mapale, quòd hospitium aliud obtinere non posset, in cujus ditione omnia posita erant, quemque *universorum hæredem*, ut Apostolus loquitur, jam Pater constituerat: sed ut, si eum hospitem tuum velis, quasi in prototypo te instrueret non debere cor tuum esse veluti hospitium publicum omnibus patulum, ubi nullum silentium, nullaque

T

laque

Joan. 6:
& alibi.

laque quies ob cogitationum & phantasmatum frequentiam, sed veluti locum solitarium & compressi mentis evagatione ab omni tumultu sejunctum: ideo namque, Eucharistiæ typum, paucis panibus multorum millium pastum in desertis præmisit, & in Cœnaculo selecto, ubi nulli nisi Communicari aderant, divinissimum illud Sacramentum instituit: hæc imagines sunt, in quibus videas, quid ejus usu à te requirat. Pateat itaque totum curatum, & ei, qui à te ex toto corde diligi desiderat, soli pateat dum in Amoris Sacramento ad te intrabit: *Ego Dilecto meo*, quæ erat Sponsæ, eadem & vox tua, & *ad me conversio ejus*, cum eadem dormire poteris.

Cant. 7: 10

SECUNDO, eo intuitu quò apud te morem in cordis tui Cœnaculo ei, Sunamitidem æmulam thalamum adorna, non ex sola Castitate, qualem designat Ambrosius, sed ex virtutibus reliquis, quæ in Canticis Sponsa *floridum* intitulat, *Lectulus* *floridus*: quod non ex solis Continentiæ Liliis, sed ex omnium virtutum floribus conficiatur, in quo solo quies illi grata & possibilis: ea namque de causa non in solius Virginis utero (quem Psalter *Familia Spiritus Sancti Organum*, ut eum vocat D. Bernardus *Thalamum* inscripsit) sed & Virginis gratiâ plenum mortale suum corpus ex ea assumptum deposuit, ut ad cautelam, idem illud jam passionis expertum immortale ac gloriosum si in sinu cordis tui velis deponere, ut ei simile reclinatorium procures: non est quod contra excipias, dignus est etenim. Condoles in caula Bethleëmica in stramine fœnoque reposito: condoles sine dubio durissimo Crucis lectulo incumbenti:

L. 1. de
Virgin.
c. 1. v. 15.

Pf. 18: 6.
Serm. 3 de
Vig. Nati-
viti.

ti: verum tu ei in cordis tui penetralibus meliorem thalamum adorna: cave proinde ne & in te hæc ejus querela locum habeat: *Vulpes foveas habent & volucres cæli nidos, Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.* Matth. 8: 20.

TERTIÒ mensam ibidem colloca, in qua is, quibus ad te onustus appropere, gratiarum suarum farcinas deponat: non enim vacuis, ut ajunt, manibus venit aut indigus tui, sed ut thesauris suis (in quibus ex Psalmo *abyssi*) ditet te: si Obededom eam exeperit, hujus Arcæ benedictio non deerit: qui seipsum tibi donat sua non denegabit. Deinde ut ex eadem reficiat te: *Si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi januam, inquit, intrabo ad illum, & cenabo cum illo & ipse mecum:* ideò divinissimum hoc Sacramentum *panem, panem vivum, panem vitæ, cibum* denique & *potum* intitulat: hæc illa mensa quam parat in conspectu tuo adversus eos qui tribulant animam tuam: hæc illa Esca, quam concedit timentibus se quaque esurientes bonis omnibus replet & satingat. Illustrissimus *Sasboldus* Proto-Vicarius noster magnificè proculdubiò adhuc puer hîc fuerat exceptus & summâ spiritus dulcedine oblectatus, ut tum aliàs sæpè, tum brevi ante mortem vehementer optaret: „ Utinam semel mihi adhuc ille suavitatis sensus obveniat, quo me in prima Communione puerum divina Benignitas perfudit! Quæ autem hæc mensa, quam hisce thesauris hisce epulis subternas, nisi inflammata desideria quibus Eucharistiam excipias? hæc in cordis tui Tabernaculo aurea illa Mensa sunt, in quibus divinus ille propositionis panis deponendus. Trinitius in Orat. funebri pag. 1. Exod. 25.

QUARTO Sellam in eodem procura, non aliam
 quàm voluntatem tuam: non in ea resideat Amor
 6. 18. 7. 30 proprius, à voluntate tua avertere suggerit Ecclesia-
 sticus: at eam offer, eam illi subjice, qui suâ te præ-
 sentiâ dignatur: damnanda sanè illa inhumanitas,
 quæ hoc eum officio non humillimè ac promptissi-
 mè honorat, qui proinde non vult quemquam ce-
 lesti hoc pane vesci nisi eam antecesserit, quo sentit
 in Oratione, quam docuit, petitioni Panis, quem
 Hom. 42. eucharisticum Augustinus & alii PP. interpretantur,
 præmitti voluit plenariam voluntatis resignationem
Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terra. Illi que-
 dam vice non malevolâ, sed humili inobedientia Pe-
 6. 5. 8. trus obluçtabatur, ei dicens: *Domine tu mihi lavas*
 Serm. 2. *pedes?* Juxta Melliflui Scriptoris Paraphrasin:
 de Cæna Creator Creaturæ & Deus homini? Dominus
 Domini. servo, Magister Discipulo? imò ei qui factus est ex
 limo, ille qui fecit omnia ex nihilo? Surge Domi-
 ne, surge Deus meus, quid vis facere? non pos-
 sum sustinere, non possum ferre. Oculi mei te vi-
 dere refugiunt sic proclivum, sic prostratum ante
 pedes meos. Surge Creator, surge Deus meus. Sur-
 ge lux mundi, vita mea, gloria mea: noli facere
 quod te video facere velle. *Non lavabis mihi pedes in*
æternum. Quid hîc Jesus? *Si non laverò te, non la-*
bebis partem mecum. Tantus hîc rigor obtinet.

QUINTO denique adsit Candelabrum, sive, ut
 Luc. 12: alibi præscribitur, *Lucernæ ardentes in manibus ve-*
 35. *stris.* Non enim nisi cum ardentibus lampadibus Vir-
 Matt. 25: gines intrant cum Sponso, quas conficit ardentissima
 10. Charitas: si namque *Lucerna Impiorum peccatum,*
 Proverb. certè flagrantia Charitatis erit lampas Justorum: Ca-
 21: 4. *stita*

stitas sine charitate, scribit Mellifluus Burgundio, *Epist. 42.*
lampas est sine oleo; subtrahere oleum lampas non lucet,
tolle charitatem castitas non placet: absque ea obscu-
rum est horridumque Cordis tui Cœnaculum: non
est sine Lucernis Arca in Tabernaculo, nec in Eccle-
siis Eucharistia sine lumine, neque sit illa sine fla-
grantissimæ Charitatis face in pectoris tui san-
ctuario.

Eâ in anima necessarius est omnis hic apparatus,
quam suâ præsentia suoque contubernio pius JESUS
honorabit: Paulus ab ipso hîc edoctus sollicitè idcir- *1 Co. 11*
cò monet: *Probet seipsum homo, &*, ne quid horum *23.*
desit, sollicitè attendat: non venit, seu potiùs venire *vers. 28.*
non vult nisi expectatus, & omnibus in ejus adven-
tum jam ante præparatis: *Quæ paratæ erant intrave-* *Matt. 25:*
runt cum Sponso ad nuptias, imparatis autem occlu- *10.*
sa est janua. Tu itaque Virgo ad eum excipiendum
te præpara dum ille ad adventum paratus est, & apud
te præparata jam omnia ardentissimum præsentia
ejusdem desiderium significet, ex Psalmo: *Paratum* *56: 8.*
cor meum Deus, paratum cor meum. Tuus ei in oc-
cursum prodeat affectus, illum humanissimè invi-
tans: *Veni Domine Jesu,* & cum summa animi humi- *Apoc. 22:*
litate ac gaudio in cordis tui conclave introducens. *20.*
In Bethania in Castello Marthæ & Magdalenæ is erat *Luc. 10:*
apparatus, & eum excipientium affectus, ideòque *Joan. 12.*
frequentius illas invisebat ibique hærebat diutius. *§ 12.*
Amas verè Jesum? eum pectoris tui hospitem desi-
deras? cave ne eum malè habeas, non deerit, utpo-
te tuæ indigentia conscientius, in prærogandis suppetiis
& sumptibus, quibus dignè eum excipias, qui non
nisi dignè vult excipi. „ Scito tamen (calamo Kem- *4. Imit.*
12. n. 2.

pæi is loquitur) te non posse satisfacere huic præparationi ex merito tuæ actionis, etiam si per integrum annum te præparares & nihil aliud in mente haberes: sed ex sola pietate & gratia mea permitteris ad mensam meam accedere, ac si mendicus ad prandium vocaretur divitis, & ille nihil aliud habeat, ad retribuendum beneficiis ejus nisi se humiliando & ei regratiando. Fac quod in te est, & diligenter facito, non ex consuetudine, non ex necessitate, sed cum timore & reverentia & affectu accipe corpus dilecti Domini Dei tui dignantis ad te venire. Ego sum qui vocavi, ego jussi fieri, ego supplebo quod tibi deest: veni & suscipe me.

P A R S II.

De Agendis post Sacram Communionem.

Joan. I:
II.

I Nter alia, quæ Judæis vitio data, recenset Evangelista Joannes, quòd Christum Dominum ad se sive in propria venientem non receperint, *in propria venit, & sui eum non receperunt*, eum, quem cum tanta impatientia fuerant præstolati, quem tot vocibus ex caelo extorserant: infanda inhumanitas! eadem tamen excusanda, quòd è malè intellectis Vaticanis non humilem at seculi pompâ superbum præstolarentur. Quæ Jesu magis propria, quæ magis se quàm Virgo? utpote quæ & Ancillam & Sponsam ejus se jactat: huic is, licèt sub vilibus eucharisticis speciebus, non incognitus: ne ergo, Judæis similis, inhumana noteris, quòd in sacra Synaxi ad te & in propria sua venientem, non inexpectatò at desideratum

ratum invitatumque, debito honore non exceperis, ad cautelam hæc tibi documenta serviant.

PRIMUM: ei, intra te collecta, te comitem ac sociam præbeas: qui gratissimum hospitem omni quidē benevolentia excipit, at eo solitario relicto mox ad occupationes suas regreditur, peccat is in leges urbanitatis ac comitatis: ratio exigit ut ejus lateri adhærescat, ejus ministerio se devoveat ac vacet, quem magnis dilectionis affectibus in suum domicilium adduxit: ideoq; Virgines illæ non modò exhibant obviam Sponso, sed & intrabant cum eo: & quæ occurrerant, lateri ejus in domo adhærent Maria & Martha; nec eum solùm Cleophas & socius in diversorium Emaunticum impellunt, sed & ei indivulsò adhærescunt: non eum gravat sed delectat hæc societas, ambit illam & requirit; quod ut scires, rarissimè solus egit in terris, vix natus mediâ adhuc nocte per Angelos Pastores advocat: recole vitam ejus, & rarò sine comitibus Jesum inveneris, nullibi ferè solitarius est: in præsepio inter Mariam & Joseph: in Templo mediis inter Doctores: apud Sichar cum Samaritana: in Thabor inter Eliam & Moysen: in Cœnaculo, in orto Gethsemani cum Apostolis: imò & in Golgotha, cum alii abessent vel starent à longè, ne solus deprehenderetur, familiaritatem iniit cum altero supplicii sui socio, eumque in Amicorum suorum album inscripsit. Nec sufficebat ei in domo Simonis convivantium societas, ideò Magdalenam advocat, quæ eâ gratiâ indignam se reputans ad pedes ejus pervolvitur: „Lachrymis quidem antiquam flagrantis „concupiscentiæ voluptatem in se prudenter exstinguens & consenescere faciens, affectuque egregio

Luc. 7.:38

*L. de vera
Virgin.*

in Dominum & sanctis osculis spiritum animæ vehementer accendens, interprete D. Basilio. Vere Domine Jesu deliciae tuæ esse cum filiis hominum, utinam & nostræ esse tecum! tuæ saltem sint o Virgo, &, ne justas querelas parturiat tua inhumanitas, modis omnibus allabora.

SECUNDUM: humillimis gratitudinis affectibus gratiam, quâ is te beat, agnoscas & venereris. Joannes Be-

Luc. 1:41 ptista, cùm tantùm appropinquaret Jesus, *exultavit*
ibid. v. 43 *infans in utero matris suæ: & illa: Unde hoc mihi*

Matth. 3: 14. *& tu venis ad me?* eadem & amplior tibi gratia præ-

rogatur, sit & eadem imò amplior gratitudinis significatio quâ illi respondeas: quàm eum malè habebat.

Luc. 17: 17. & 18. cùm è decem, quos à lepra mundaverat, ad gratiarum actiones non nisi unicus reverteretur: hoc beneficium inter & illud, quo te ditat, nulla proportio est: fuerat usus in illos tantùm potentiæ suæ auctoritate, tibi autem charitatis suæ plenitudinem affudit, imò & præ amoris exuberantia se & omnia sua in potestate tua consignat, idcirco Tridentinis Patribus dictus *divitias divini sui erga homines amoris velut effudisse.* Beneficium præstat & ad gratitudinem eum obligat, quisquis alterum invitaverit amicè, exceperit benevolè & habuerit commodè: at hic contrarium obtinet, te sibi devincit piissimus Jesus, quòd te suâ præsentia dignetur: non illi à te, sed tibi ab eo gratia indulgetur, tantùm ne eam dissimulaveris, animum induas gratitudinis plenum: *Quid est homo, ante hanc indulgentiam admirabundo ore quidam exclamabat, quòd memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum? tibi affluit uberior admiratio*

*S. ff. 13.
c. 2.*

Psal. 8: 5.

est homo, ante hanc indulgentiam admirabundo ore quidam exclamabat, quòd memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum? tibi affluit uberior admiratio

rationis vena, gratitudinis scaturigo fecundior, ideoque, quantâ potes, reverentiâ & religione eum adora, venerare, exosculari, immensamque illius bonitatem recole, qui te Majestatis suæ præsentia honorare, visitare, illuminare, & sanctificare dignatur: profundissimæ humilitatis & humillimæ gratitudinis fomentum sit hæc consideratio.

TERTIUM: veniam petas, quòd ad eum excipiendum non te majori diligentia præparaveris: magna hîc industria necessaria, in typo id te edocet fabrica Tabernaculi & Templi: *Domum tuam*, dicebat Psalter, *deceat sanctitudo Domine in longitudinem Ps. 92: 5. dierum*, & ejus in te notabilis etiamnum defectus ac magna penuria; plurium impurarum affectionum vitiorumque sordes adhucdum hærent in cordis tui Cœnaculo, exiguus est & modicus virtutum apparatus qui tuæ mentis conclave exornat: verum non hîc necessariæ multæ excusationes, eos non curat: novit is multa dissimulare, dummodo viderit sincerum & minimè fucatum cordis affectum quod est radix & vinculum omnis amicitia, etenim inter bonos est benè agier. Verum, quæ defunt, in eorum supplementa incumbere: vires omnes, membra ac talenta tua in ejus obsequium offer: quomodo *Martha*, cum eum in domum suam excepisset, *satagebat circa frequens ministerium!* Tres Angeli ad ejus instantiam apud Abrahamum diverterant, & tota familia ac quicquid erat in ea in eorum ministerio subdabat: ferveat in te idem studium, quæ non Angelos, sed Angelorum Dominum imò & dilectissimum Sponsum tuum hospitaris: *Si ergo magnum honorem conjugibus deberetis*, argumentatur S. Bernardus, *De Pass. Domini c. 31.*

T 5

cus,

us, quantum amare debetis eum propter quem cogites habere noluisse? cui gratissimum, si summam animi contentione te ejus ministerio impendas, à quo omnis sacrae Communionis fructus dependet ac dimanat.

QUARTUM: Spirituales tuas necessitates ei proponas, auxilium & subsidium ab eo deposcas: ne recunderis neque verearis notam impudentiae: oportuna hic omnis importunitas, non culpabilis in laudabilis omnis cupiditas, quae quò major eò melior, cum is nullibi liberalior sit quam in sacra synagoga, ideòque ad te veniat, ut tibi se beneficium exhibeat & in te divitiarum suarum thesauros largissimam dispenset. Hospitæ suæ (de qua in superiori §.) dicet

4 Reg. 4: 13. Elisæus: *Ecce sedulè in omnibus ministrasti nobis, quid vis ut faciam tibi?* idem & tibi ab animæ tuæ Hospitæ offerri existima, inauditum enim est alicubi fuisse

Jesum & non fuisse beneficium, etiam inter hostes gladios & vincula sanat vulneratum Malchum: non nisi à beneficia nolentibus benefactrices ejus manum ligantur. Dum itaque ait: *Quid vis ut faciam tibi?* humili confidentiâ ei tuas expone necessitates illas nemo te meliùs novit, quas te edocet quotidiana tua meditatio & conscientiae Scrutinium vespertinum. Deest tibi aliqua virtus? roga eum, ut divinæ suæ gratiæ opibus cumulet, quò eam ab

Proverb. 10: 22. piscaris: *Benedictio Domini divites facit, nec sociatur eis afflictio.* Expugnando alicui vitio incumbit

2 Esdra 8: 10. suppetias & victoriam efflagita, *gaudium etenim Domini est fortitudo nostra:* commeatum tuum tibi sup-

in Ps. 143 peditet sacra Communio, hæc est enim, juxta D. Augustinum, *Annona præliantium de horreis in vestra*

dominicis. Adhuc infirmaris sæpiùs? medicam manum implora ex Psalmo: *Dic animæ meæ, salus tuæ ego sum.* Deficis subinde? emendicare ut supersubstantialis ille panis cor tuum confirmet. Verbo, quocunque & in quocunque indigueris piissimi Jesus auxilio, liberè effare: qui se tibi donat, non negabit quod ad profectum & salutem tibi utile quam vult sanctam corpore & spiritu.

Tu itaque Virgo quæ non ex arida consuetudine at devotione fervidâ ad sacram Synaxin traheris, quoties huc properas, in quo Superioris tui consilium sequeris: etenim solos Sacerdotes ut suos *Ministros*, ita & *Mysteriorum Dei Dispensatores*, sive, 1 Cor. 4:1. ut ait S. Cyprianus, *Sacramentorum Vicarios* Christi instituit: quoties inquam huc properas, si eam Tract. de Passione Christi. tibi fructuosam velis, præscripta Documenta te dirigant: cum solitario relicto Jesu licet bono opere occupata, huc & illuc discurreret, quantâ acrimoniâ *Martha* reprehendebatur! quomodò verò probat quibusque laudibus exornat *Mariam*, quod pedibus ejus & lateri adhærescat! *Martha* non quidem malam at partem optimam elegerat sibi *Maria*, hanc non illam æmulare, cognoscis hinc sensum Domini Jesu, quem sequaris: quem & alibi prodidit dum à convivis suis exigit, ut is in eo maneat, in quo ipse sit mansurus: *In me manet & ego in eo.* Agnosce Joan. 6: gratiam quâ is te beat, vult enim eam à te in pretio 57. haberi: eadem quæ Thomæ sit & vox tua, qui dixit Joan. 20: *ei: Dominus meus & Deus meus!* quem dum Deum 28. tuum cogitas, erubescere defectus quos is in cordis tui cœnaculo deprehenderit: dum autem eum Dominum tuum agnoscis, omnia tua serviant illi: eum
nam,

Heb. 1: 2. namque constitutum scribit Apostolus *Herodem universorum*, ideòque nil ei in te subtrahas, nil deneges. Prodas denique ei necessitates tuas, flagites pietatem, ad hoc vix ulla commodior occasio: at eam te, non hoc solùm die verùm & omnibus vitæ tuæ, exhibeto, ut elucescat quòd non in vacuum gratiam Dei recipias: tene eum apud te nec dimittas à te: „ Oportet enim (instruit ille *4. Imit. 12* per Kempæum) ut non solùm te præpares ad devotionem ante Communionem, sed ut etiam te sollicitè conserves in ea post Sacramenti perceptionem, nec minor custodia post exigitur, quàm devota præparatio priùs: nam bona postmodum custodia optima iterum est præparatio ad majorem gratiam consequendam. Ex eo quippe valde indispositus quis redditur, si statim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. Cave à multiloquio, mane in secreto & fruire Deo tuo: ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non potest. Ego sum cui te totum dare debes, ita ut jam ultra non in te sed in me absque omni solitudine vivas.

§. VI.

De Audienda Concione.

c. 2. v. 14. **E**A Amantium indoles, ut non modò mutuam præsentiam ac confabulationes suspiret: *Ostendit mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis, vos enim tua dulcis & facies tua decora*, in Canticis aliqua dicebat: sed & interim, dum hæ negantur, ad de se mutuo relationes audiendas anhelet, quæ æquè ac

ac illæ amoris fomenta: *num* quid, inquirebat eadem
 illa *quem diligit anima mea vidistis?* est in te non spu- *Cant. 3:3.*
 rius sed germanus amor erga Animæ tuæ Sponsum?
 affecta præsentiam ejus per sacram Communionem,
 colloquia cum eo in Oratione & Meditatione, sed
 & nuntia de eo è Concione: ibi namque audies ubi-
 nam ille moretur, quid egerit & quid adhuc dum a-
 gat, quidque, quod caput est, à te requirat, ideoque
 D. Bernardo dicta *Schola Christi & Auditorium spi-* *Serm. de*
rituale. *S. Joan.*
Bapt.

PRIMÒ itaque Concionatorem considerabis tan-
 quam nuntium ad te à Sponso tuo ablegatum, quo-
 eum titulo honorat Apostulus, dum Prædicatores *2 Cor. 5:*
 exarat *pro Christo legatione fungi: sicut Angelum Dei,* *20.*
 Galatis in eorum laudem scribit idem ille Doctor *Gal. 4:14.*
Gentium, excepistis me, sicut Christum Jesum, quo
 circa eos æmulata tuâ culpâ nullam negliges Concio-
 nem, verùm ad eam audiendam ducet te & impellet
 sancta curiositas. *Magdalena sedens secus pedes Do-* *Luc. 10:*
mini audiebat verbum illius, non tibi datum illud ex- *39.*
 cipere ex ore ipsiusmet Jesu? anhela ad illud intel-
 ligendum ab eis, quos loco sui mittit ad te: eos ne-
 gligere aut flocci facere malum signum.

SECUNDÒ, ea, quæ pro Concione audies,
 non ut Concionatoris, sed ut Dei verba excipies:
 Thessalonicensibus ad eorum laudem hunc sen-
 sum ascribit Apostolus: *Cùm accepissetis à nobis* *1 Thess. 2:*
verbum auditus Dei, accepistis illud non ut verbum *13.*
hominum, sed (sicut est verè) verbum Dei. Cur nam-
 que super Apostolos in die Pentecostes è cælo de- *Act. 2: 3.*
 pluerunt linguæ igneæ, nisi ut scires Deum esse, qui
 ad erudiendos homines eorum linguâ uteretur?
 quo

quo intuitu suam *Calamum scribae velociter scriberis* inscribit Psalmographus, Christumque loqui in
2 Cor. 13: se confitetur Apostolus, ideoque.

3. TERTIÒ ut, quæ audies, intelligas, humili supplicatione Dominum exorabis: dices cum Psaltes:

Psal. 118. *Servus tuus* (Ancilla tua) *sum ego, da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.* Nemo namque dictis inter-

Act. 16: dere poterit, nisi cui, ut Lydiæ purpurariæ, Dominus
 14. minus cor aperuerit: quod ergo Concionatori Augustinus,

L. 4. de gustinus, ut scilicet *sit Orator antequam Dictor*, idem
doct. & ego suggero tibi, ut quò dicenda capias, auditu
Christ. orationem præmittas, oratrix antequam auditrix.

6. 15.

QUARTÒ, avidè attendes ad verba singula diligenter, sit ne aliquid quod te in particulari concernat: nam cum plures alloquatur unica Concio, & quod dicitur omnibus, singulis dicendum non fit, quæ ad tuam faciunt instructionem summâ attentione excipies.

Serm. 14. hauries verbum Dei: *Nolite habere cor in auribus,*
de Bapti- urget Augustinus, *sed aures in corde.* Quid videtur
sta Joanne. tibi de discipulis itinerantibus in Emaus, etiam eorum corda penetrabant dulcissima verba Jesu? eos

Luc. 24: ipsos audias: *Nonne cor nostrum ardens erat in nobis,*
 32. *dum loqueretur in via & aperiret nobis Scripturas?*

Cor cum his aperiat quisquis ex Verbo Dei hoc incrementum desiderat. Quæ olim Centurionis Cornelii Petrum, eadem fit & cordis tui vox ad Concionatorem: *Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus*
Act. 10: *audire omnia, quæcunque tibi præcepta sunt à Domino.*
 33.

SEXTÒ non quomodo, sed quid dicatur, attendes

des poma non folia carpenda sunt, male audiunt apud
 Apostolum, qui quærunt magistros *prurientes au-* 2 Timoth. 4: 3.
ribus: perinde est quomodo intimetur divina volun-
 tas siue cum siue absque gratia verbi dummodo il-
 lam intelligas: certè gloriatur Apostolus nun-
 tium se egisse apud Corinthios fidelem quidem, sed
 non in sublimitate sermonis neque in doctis humanæ 1 Cor. 2: 1
 sapientiæ verbis: Non enim in sermone, est Regnum Dei, 13.
 sed in virtute. „ Non est Theatrum Ecclesia, de- 1 Cor. 4: 20.
 „ nuntiat Antiochenus Orator, ut ad delectationem Hom. 2: ad An-
 tioch.
 „ audiamus: adjutos hinc recedere oportet, lucratos
 „ quicquam amplius & magnum, sic recedere expe-
 „ dit; quoniam temere & frustra proficiscimur, si
 „ ad tempus refrigerati sic recesserimus vacui & di-
 „ ctorum utilitate inanes facti. Quæ mihi horum
 „ plansum utilitas, quæ laudum & tumultuum?
 „ laus mea est per opera, vos omnia, quæ dicuntur,
 „ exhibere: tunc ego felix habendus & beatus, non
 „ quando suscipiatis, sed quando omni cum alacri-
 „ tate faciatis quæcunque à nobis audieritis. Si enim
 „ Ecclesia esset Auditorium Rhetorum, addit D. A- Hom. de Sementi.
 „ thanasius, oportuna res esset eloquentia: sed quia
 „ certamen de moribus & de fructificatione propo-
 „ situm est, & cælum est quod expectatur non lin-
 „ gua requiritur sed mores boni.

SEPTIMÒ non ægrè feras si reprehendaris:
 nuntio namque non præscribendum à te quæ nun-
 tia ferat ad te, sed tibi ab illo ea, quæ affert, acci-
 pienda sunt. Innocens es? ut quid igitur obmurmur-
 ras? non potest movere dolorem pressura ulceris
 quo non laboras. Rea teneris? quæ debes esse fan-
 cta corpore & spiritu, cur te non emendas? miseræ
 animæ

animæ, quæ non medicos sed vitiorum suorum
 sensores & pedaneos seu palpones amant : Audi
 quàm ægrè id ferat Dominus ejusque minas forme-
 da : „nunc ergo ingressus scribe ei super buxum (Isai.
 30: 8, 9, & 10. præcipit Isaia) & in libro diligenter exara illud, & in
 ternum : populus enim ad iracundiam provocans
 est, & filii mendaces, filii nolentes audire legem
 Dei. Qui dicunt videntibus : nolite videre. Et
 aspicientibus : nolite aspicere nobis ea, quæ recta
 sunt : *loquimini nobis placentia*, videte nobis erro-
 res, &c. *Erit tempus*, scribit Apostolus, at cave ne
 2^a Tim. 4: 3. illud advoces, *cùm sanam doctrinam non sustinebunt,
 sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros.* V.
 Proverb. 21: 29. *impus* ait Proverbiorum Autor *procaciter obfirmat
 vultum suum, qui autem rectus est, corrigit viam suam.*
 Miserum aliàs Prædicatoris officium, quod vel vi-
 lissimo operario in suum discipulum licet, in eo non
 non careat : *argue, obsecra, increpa*, suggerit proinde
 Apostolus. Talis olim Germanus Patriarcha Con-
 stantinopolitanus, quem ea de causa B. Joannes De-
 mascenus vocat *Virum liberâ atque intrepidâ pietate
 præditum.*

In vita S.
 Stephani
 Junioris.

Apolog. c.
 39.

OCTAVO Admitte, quod tibi commendatur
 aut præcipitur, idque operi mancipa, hic enim
 omnis exhortationis finis. „Coimus ad literarum
 divinarum commemorationem, (habet Tertullia-
 nus) si quid præsentium temporum qualitas aut
 præmonere cogit aut recognoscere : certè fidem
 sanctis vocibus pascimus, spem erigimus, fiduciam
 figimus, disciplinam præceptorum nihilominus in-
 culcationibus densamus. Ideoque quæ Jesu vis esse
 Ancilla

Ancilla imò & Sponsa, sequere sensum & consilia Jesu, quæ tibi per ejus ministrum è Concione constant: non te suis cæteroquin accensebit: *Si quis diligit me sermonem meum servabit*, habent ejus verba. Joan. 14: 23.

Qui enim ex Deo est, verba Dei audit: propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. Adeoque periculum majus est (loquor verbis D. Cypriani) voluntatem Domini cognovisse, & in Dei voluntatis opere cessasse: L. de Discip. & Bono Pudicitia. intimatur namque ut fiat.

NON ò audita in memoria recondas, eaque vel tecum in corde tuo vel cum aliis conferas, quo te & eas ad opus exstimules: cadat semen verbi divini in terram bonam, quales ipso Christo interprete sunt hi: *qui in corde bono & optimo audientes verbum retinent, & fructum afferunt in patientia:* Luc. 8: 15

Animalia immunda censentur. Ideoque hinc Colloquiis tuis & Cogitationibus materiam eruas & suppedites: id te doceat Virginū Prædux, quæ Evangelio teste, *conservabat omnia verba conferens in corde suo.* Luc. 2: 15

Nonne cernitis filios vestros (etiam secularibus inculcat D. Chrysoft,) ea, quæ discenda suscipiunt, Hom. 5. in Matt. totius diei continuatione meditari? quanto id magis nos in spiritualibus studiis præstare debemus? alioquin nihil huc nos proderit convenire haurientes in dolium pertusum singulis diebus: & ne tantum quidem studii in horum quæ diximus conservatione ponentes, quantum erga aurum argentumque solemus adhibere. Paucos enim nummos cum aliquis acceperit, & reponit in crumenam, & obsignat sigillo, nos verò, cum longè auro gemisque preciosiora suscepimus eloquia & spiritus thesauros adepti, non ea in penu & scrinio animæ

recondimus, sed negligenter &, ut fors tulit, finimus ex mente nostra effluere. Quisnam igitur, nostri miserebitur amplius, cum ipsi nobismet infidiamur atque in tantam nos pauperiem sponte cogamus?

DECIMÒ: Non turberis si bona quæ audis universa in memoria non retineas: nam quemadmodum vas, quod sæpius aquâ perfunditur, purum permeat etiam si aqua infusa statim effluat; ita si mentis benevolam doctrina spiritualis crebrò pertransierit, quamvis ibi non persistat, ipsam tamen mentem nitidam Deoque placentem reddit & conservat. Utilitas tua singularis. non in hoc sita est, ut doctrinæ verba memoriæ commendes, sed ut doctrinæ verborumque effectus in te remaneat, id est, ut tua doctrina puritatem interiorem paratamque voluntatem adimplendi mandata divina consequare.

UNDECIMÒ pro instructione data & accepta Deo gratias agas, ejusque adjutorium, quo eam operamancipes, humiliter implores: Omnia namque, *Supra.* quæ utiliter proferuntur, (ait S. Cyprianus,) & æternæ vitæ statum tractantibus vel definiunt vel promittunt, ita demum fructuosa sunt, si ad emolumentum operis divinæ indulgentiæ viribus adjuventur: non solum proferimus verba, quæ de scripturarum sacris fontibus veniunt, sed cum ipsis verbis preces ad Dominum & vota sociamus, ut tam nobis quàm vobis & sacramentorum suorum thesauros aperiat, & vires ad implenda, quæ cognoscimus, tribuat, *1 Cor. 3: 7.* *neque enim qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.* Gratia cœlestis pluviam indiget Verbi divini sementis, eam advo-
D U O

DUODECIMO tandem tibi sufficiat Superioris tui Alloquium & præsentia, quibus in Ecclesia frueris: exigunt aliquæ crebriorem accessum ac colloquium frequentius: si subtrahantur, se negligi aut contemni conqueruntur, at querelâ injustâ, si ad D. Ambrosii præscriptum attendant: „ Viduarum ac „ Virginum domos nisi visitandi gratiâ juniores ad-
 „ re non est opus, & hoc cum senioribus, hoc est vel
 „ cum Episcopo, vel, si gravior est causa, cum Præs-
 „ byteris. Quid necesse est ut demus obtrectandi lo-
 „ cum secularibus? quid opus est ut illæ quo-
 „ que visitationes crebræ accipiant autoritatem?
 „ quid si aliqua illarum forte labatur? cur alieni lap-
 „ sus subeas invidiam? quàm multos etiam fortes il-
 „ lecebra decepit? quanti non dederunt errori locum
 „ & dederunt suspicioni? cur non illa tempora, qui-
 „ bus ab Ecclesia vacas, lectioni impendas? cur non
 „ Christum revisas? Christum alloquaris, Christum
 „ audias? illum alloquimur cum oramus, illum audi-
 „ mus cum divina legimus Oracula. Quid nobis cum
 „ alienis domibus? una est domus quæ omnes capit:
 „ illi potius ad nos veniant qui nos requirunt. Quid
 „ nobis cum fabulis? ministerium Altaribus Christi
 „ non obsequium hominibus deferendum recepimus.
 „ Hæc Mediolanensis Hierarcha, iis quidpiam addere foret actum agere: ideóque finiens hunc Tractatum moneo cum Apostolo: *Verbum Christi habitet in vobis abundanter in omni sapientia; & tu Virgo memento, quia in medio laqueorum ambulas: & mul-
 „ tæ veteranæ Virgines castitatis indubitatæ in ipso mor-
 „ tis limine coronam perdidere de manibus.* Abundans
 cautela non nocet.

L. I. Offic.
c. 20.

Coloss. 3:
16.

S. Hier.
Epist. 22.
c. 13.

